Массо а мехкашкара пролетареш, вlашагlкхета!

СЕРДАЛО

Советски Союза Коммунистически парте Нохч-Гlалгlай обкома, Нохч-Гlалгlай АССР Лаккхехьарча Советеи Министрий Советеи орган

(«СВЕТ»)

Орган Чечено-Ингушского обкома КПСС, Верховного Совета и Совета Министров Чечено-Ингушской АССР

Мах 2 кап. ◆ ШИНАР 27 июнь, 1972 шу. ◆ № 77 (5183). ◆ *Газет арадувл 1923 шера денз*

ПАРТИЙНИ ДОКУМЕНТАШ ХУВЦАР

Парте XXIV-чу съезда решенета хьежжа КПСС ЦК майски Пленум КПСС членийн партийни документаш хувцара къахьехьарча дешага хьежа а хьежар, 1973—1974 шерашка хувца а лаьрдlар. Хоьш ма лерра, уж хувц партийни билетий ха чакхьььлина хиларна дувзаденна. Кхетадеш ма дий, хувцар дукхьал техническ гlуллакх хlанзара билеташ кердачарна хувцарах доацилга. Хургдолча партдокументаш хувцарах боцкхача политически лоархlама гlуллакх лерхl парте.

Центральни Комитета Пленуме КПСС ЦК Генеральни секретара нов. Л. И. Брежнева болгалдьяхар из дош принципальни политически хьисап долаш хилар, ший мугlараш чlогlдара хьакхьежа парте беча балха этара лоархlамеча агlонна доагlаш хилар. Партдокументаш хувцаш хиларна бувзабеннача организационно-политически балха партийни мехьара маlан латт этара хьалха коммунистий хьинар, идеологи, дисциплина лакхьяраш, коммунизм хьалъеча цар аоархlам лакхбарах. Ала йиш я хургдолча партийни документаш хувцарах ший тайпара дора вай гlуллакхашка хьежар, КПСС XXIV-ча съезда решенеш хlара партийни организацо массига кхоачашьюо цlенхаштта а тlагlертта а хьежийта хургда. Цунах латт бе безача балха керттерачарех цхьа дехкар.

Вай парте сийлаьша кхоачашьдаьд, кхоачаш а ду болхлой наьсери беррига къакьегамхойн политически хулгаклю ше хиларадехкар. Ленина мехкахара коммунистага бодача новкъа бlубенна дут цо советски халхь. Халхьалбеччa, цун денал дола, тохамах чакхьььлина аваигард КПСС нах бух боацаш чlогlа тешами хьалдоацаш а. Лакха да халхьа юкъера цун сий, къахьегамхой хьаштаста тешаме гlуллакх дарца, революционни декала, хьакхьалца, хургдар гуш хилар на даьнкха сий. Дукха езача парте цlерца дуа советски нах мгара деsагlеш ыгара сийрдагlош мел дар. Вай заман хьакхьал, сий, эхь-эздел — цу ленински къоастамо геттара майса дуэц КПСС революционно хlама оргалакхара лоархlама, цун беррига балха деррига дунен — исторически маlана лоархlами.

Вай ленински партега хьеж деррига адамий, машара, демократиа, къамаш мукъадахара, социализма тlехьа къоасам доаттбеча беррига наьха бlаргаш, Ленина хьайь а хьалхенъ а йола Советски Союза Коммунистически парти дуней халкьаюта юкъарча коммунистически болххойн болама дlакъоастаде йиш йолча шаьха да. Из доргlа на йолаш техка тешамерча марксистско-ленински принципаш тlа латт, мадоагlара кхоачашду ший интернациональни декхар дуней тlарча корамукъалей болама хьалхашка, маьогга новкъоста ду социалистически мехкий содружество, дунен халкъаьта юкъарча коммунистически болама мугlараш кхетадара. Беррига бола тlобесзибьгьб цо беррига хьакара машар, социализм коммунизм идеалаш кхоачашьалга lалашдара.

Парте ший мугlарашка вlашаlтох советски халхьа дикагlа, толашагlа бола накалаш. Уж ба хьалха латта, шгара сакхетамегlа бола болхлой, колхозхой, интеллигенташ, кердалаш, прогрессивни доьчоа тlехьаьлатта, къахьегамна, шоай общественни декхарна коммунистически гlуллакх доагlа къоасамхой. Уж ба КПСС парте вдеалаш нхьатара эза йола вай мехка деррига къамийн халкъай къоигамо машаринчайн КПСС — коммунистий-интернационалистий цаl йола партийни союз, цаl йолча программан цаl йолча Уставан лард тlа болх беш йола кхетаенна вlашагlкхийтта организаци.

Коммунистически партие советски халкъа хаддаиза ххьаьна кхийтта хиларо бохалургбоаца низ ду вай стройна. Парте массадолчун безагlа лерхl къахьегамхой тешаш, доккхая ду нох, марксистско-ленински хьехама тешаме хилар, партийни мугlараш идейни организационни кхотадалар лард йолаш беча беррига ший балхьа тlехь из тешам ца бoабе гlерт. Дукхьал цунца ба керда общество хьяара вай тоалаий, вай хотьлошй тешам.

Коммунизм хьалъара керттера декхараш, СССР тулчa а арахларча а политика тенераделни ностамаш къоастадь йола КПСС XXIV-ча съезда решенеш парте, деррига советски халкъа дог гlоздоха программа я. Дlахо а экономикеи культуреи лакхьаш нlсгагlча нхе шера план кхоачашъеча, арахьара политика чакхйоахача Советий Мехко доаха толамаш ца программа кlоаргга lнана лард йолаш хилар тешаме чlогlдеш да.

Парте хlанз халкь дут керда тупна, лакхьенача масштабехтаца, чоалахане хиларна эрга дола сийлаьь - доккхий декхараш кхоачашдарга. Хlама кхоллаш бу болх шерагlа ме ба, кхоачашъеза боахама, социальни, политически, идеологически проблемаш чолхенагlа ме я лакхагlа ба наха ьерте латташ йодача парте лоархlами бехктоахаш.

Нов. Л. И. Брежнева болгалдьнхар парте хьялхае лелара лоархlам отвлечении кхетаде дела хlама ца хилар. Из вай аахар ше да, коммунистически авангарда деррига халкъанара, мехка деррига гlуллакхашнара, цун еррогача пачхалкхени общественни организацешцара хадаанза бола органически бувзам ба. Парте вlашагlа я тох, лостам а тоа цар балха, коммуникана тlехьа лоаттабеча къоаеиме нах вlашагlа а тох, дог ура а оттаду. Общественни дегlаахара беррига наькъо, КПСС XXIV-ча съезде тlанйца коммунизм хьалъара геттара йоккха программа кхоачашъеш хиларо тlа-тlа дукхагlа дlадех парте хьалхае лелаеча болхлошкара, беррига коммунисташкара.

Хоьш ма дий парте мил цун бlухой идейность йолаш, хьинар долаш, шоаш хо ца беш хиларал заттната. Ший исторически новкъа еррига этапашка, ленински васкеташ кхоачаш а деш, КПСС хаддаиза йоалло вай парте членна цlни лоархlами лакхбара, лакхбара, цlацкла а лакхбара. Миттa хиннад самодержави капитализми йоахе, пролетарски революци котъяхха из къахьегамхой бугеча хана. Миттa хиннад социализм хьалъеча шорашка, цун моастагlашта духьал дакча тlемаш тlа. Хlанз, вай мехко шерра йоарнаь коммунизм хьалъеча хана, lнана технически революцина карагlдьинараш боахам лолабара социалистически система толашагlа хиларна органически дувзара боккхача лоархlама декхар вайна хьалхашка латтача хана, lнана - технически прогресс сикъорен къахьегама оасарле лакхъорен лорда тlа общественни производства эффективность чlоагlа лакхьара тlехь, дlахо а къахьегамхой вахара материальни, культурни боарам лакхбаран общественни вахара деррига оагlонаш арагаьха тоадаран тlехь вай къовсам лоаттабеча хана, коммунизм хьалъяра моллагlча а участке хlара партийни организаци парте хlара членен бехктохам бакта варгвоашш лакхаду.

Партийни вахара даьхьа XXIV-ча съезде белгалбаьккха юкъ партийни хьалале лелаелга эргадаьккха тоадара, партийни вахара ленински нормаш цlенхаштта къоачашъяра, дlахо а партийни мугlараш кхотадаран вахацара бувзамаш чlоагlдаран, идейни тешам хургболаш коммунисташта кхетам балара, парте Программеи Уставеи дlадехараш кхоачашдара хьакъехьара цар бехктоххам лакхбара тlаберзабаь ба. Цудухьа съезда, оттадьча, де лерхlача гlуллакхий системе боккха лоархlам болча хургдолча КПСС членийн партийни документаш хувцаргхилара боккха лоархlам бу.

Центральни Комитета майски Пленума сецаш тlа дьныад партдокументаш хувца деза лоархlаме организационно-политически гlуллакх хиларах тарра, дlахо и парте чlоагlъяра, коммунистий хьинари дисциплинен лакхъяра декхарашта тlа я дерзадеш. Цо гlо де доагlа еррагача партийни организацей болх тоабара. КПСС XXIV-ча съезде оттадаь боахацо культурни вахара декхараш кхоачашдара цар бу болх лакхбара. Партдокументаш хувцарах бахза найда ма беза, парте чура вахар лакхдара, парте чукь кулгал дела дlахо а лакхдара, хьалхае лелара ленински нормаш цlенхаштта кхоачашъяра, наха юкъе беш бола идейно-кхетамен организационни балха боарам лакхбара.

Къаьстта теркам тlабахийта боагlа дlахо а КПСС членийн елоалла болча кандидатийн хьинар лакхйеран дисциплина чlоагlъяран. КПСС XXIV-ча съезде белгалдаьккхар боккъонца бола политически къовсамхой боаца, дизза даькъа ца доаца коммунисташ болаш хилар. Парте тlаэцаш дакъа ца лоацнаген хlама бебанха ца хетилген. Нагахь санна хьо коммунист вале, хьа декхар да хьалонех ца а кхераш, тlехьа дисача гlуллакхашта тlехьа а ца оттеш, сакхетамен хьинар долаш парте бlухо хилар. Къахьегаче а, общественни вахаре а, дешача а, бате а — массаза а массанахьа а коммунист хьа веза коммунистах, сий долаш лелае эза вай ленински парте члена эза цlи.

Керттера дар латт хlара партийни организаце вlашаг хьадехаш хиларах, принципиальни критикен самокритикен ярах. Берригаш коммунисташа шоай балха тlехь а вахара а КПСС Программан Уставен положенеш цlенхаштта лелаергйолаш, производствен общественни вахарен боккъонца авангардни лоархlам болаш хургболаш, шоашта тlадилла партийни гlуллакхаш цlена кхоачашдергдолаш, марксистско-ленински теори хаддаиза карлаэргйолаш дола хlама дайза даргдац. Партийца декхар да советски законаш, коммунистически нравственноста нормаш, социалистически общежите боккъонаш кхоачашъеча хьокдаме хилар.

Партдокументаш хувцара лоархlама теркам тlабохийташ, нов. Л. И. Брежнева аьнняд, цlенча технически балхага дакъха йиш яц, цунца цхьана парте чистка а яц из. Хьалха еш хинна партийни чисткаш йора классови хийрача элементех хьадда мукъадоаьла лерхlаш. Мехка чукь классови къовсам лаьттача хьалашка парти чlогlъяра, цун денал лакхдара диза даргдоаца гlуллакх дар из. Социализм котйоалаш мехка евлангара хинначa хувцамаш дlадаьлла чисткаш йиза оргйовлаш хинна бахьанаш. Хlанзарча хьалашка партена могаргда уж гlуллакхаш а ца деш ший мугlараш цlена лоаттаде.

Партдокументаш хувцара еча кийчоно еррагача партийни организацешта хьалхашка уттаду цlенхашттара декхараш. Боккхен тайп - тайпарча оагlорахьари болх бе, дукхане лоархlам бе, хьалха дезаргда. Лоархlамерча отаие кхьийб ца бола хlала, партийни документаш хувцаш хиларна дувзаденна парторганизацей декхараш дувц союзни республикий ЦК-ай, парте обкомийн крайкомийн пленумашна, Дукхьал цу комитетий, хlаьга Гlерашцарча Низий парторганизацешка — политуправленейн йоагlаш йолча политотделийн ба уж хувцилга чакхдаккхара бехктоккам. Уж декхарийла я беррига кийчо ера балха мел ца болийташ тlаьхьежам лоаттабе, партдокументаш хувцара хlара денна хьалхае лелое.

Парторганизацешка кхувл партдокументаш хувцара дикагlа кийчо ера хьакъехьара дукха предложенеш. Лоархlаме да хьадла долча гlуллакхий пленеш оттаеш уж кхоачашдеши цу предложенеи теркам бар. КПСС ЦК указанеш [illegible] декхарийла а [illegible] хьаьнна лелаш хьацал, хаха, къаьст-къаьстача [illegible] партдокументаш хувцара [illegible] дакъа [illegible] ххьалдучаш, [illegible] дlакхоачашдаран [illegible] лелаш отташ деза дешаш оперативно карлаетаде.

Лоархlаме декхараш [illegible] уттаду парте райкомашкара горкомашта. Укказа коммунисташ массаьаран партийни учете латт, укказа КПСС членашта цlенкхаьттара индивидуальни порядкагlа партбилеташ хувцара а да. Партийни билеташ нийса хlиддалара хамъельа КПСС ЦК-ано хьалхашка персональни бехктоккаме ба районни, городской комитетий секретараш, политделий [illegible] [illegible] заместителий. Партдокументаш хувцара [illegible] парте районни горкомий [illegible] дувцача [illegible] гlуллакхи [illegible] [illegible] [illegible] дезе.

Партдокументаш хувцара [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] организационно [illegible] кхетамен балха [illegible] тайпарча средствеш, формеш методеш. Къаьстта [illegible] дика лоархlам болаш хургба райкомашка, горкомашка, юкъарча [illegible] [illegible] ош йола беседаш. Гучахьа а дикалар хилар лоаш а йолча форме еш йола уж кхетам балара найдане средство я. Лоархlаме ба ниттача беседаше парте членийн членалла болча кандидатийн сакхетам чlоагlа лакхбара, цар производственни общественни хьинар лакхадара, бехктохами дисциплинен лакхьяра кlоаргга лер юташ хилар.

Боккха лоархlам болаш я партдокументаш хувцара ю организационно-технически кийчо а. Хьалхе а беш бола болх дикагlа кийча ма бу дикагlа вlаштlехьдальна чакхдаргда партдокументаш хувцилга ше а. Коммунистий дукхала, хlаьта ниттa хlара парторганизаце специфически хьалхьйн балха дьоалнея лоархlам а беш, районе е городе из болх дlаболабара а чакхбаккхара а хенош тlаболча графика дика уйла е эза. Йоагlаш йола порядок оттае эза коммунистий учете, партийни боахаме.

Райкомийн горкомийн пленумашта тlеххьа партдокументаш хувцарца дувзадения дешаш дуцаргда юххьанцарча парторганизацей собранеша. Уж кийчъе я чакхъяха а еза коммунисташа КПСС XXIV-ча съезде оттадьча керттерча декхарашта керттера теркам тlабохийтаргболаш, партдокументаш хувцара парте беш бола лоархlам хlара коммуниста дика кхетабергболаш.

Юххьанцара организацеш парте лард я. Цар коммунистех, дикалах, тlагlертта хиларах дукхача даьхье тийша ба къахьегача коллективой толаме болх. Партдокументаш хувцара кийчо еча хана хlара организаце балха формаш методаш хано дlадехарашца мел нийса йоагlаш я кlоаргга тохка деза. Миштта гlуллакх долаш ва коммунист производстверча ший декхарашца, партийни сийлла тlадилларашца? Лакхбой цо ший идейно-политически профессиональни боарам? Миштта из бьете? Цар а хьчча дукхача а дешаша хlадех новкъостийна чlоагlа хьожийта. Миттa масса оагlорахьа еча анализо даахье эза предприятейн учреждений деррагача гlуллакхашта еш йола партийни влияни, тоабе беза коммунистийнта дуй бола кхетам.

Хlара коммунистаца шийца теркам беши нийссел гlуллакх, парте принципиальна, партийни вахара ленински нормийнг ма даггlара гlуллакх лелаш деза. Хlара хьадда моттиг массаза отт бекъонка доаза деза парте члений [illegible] тlоа бахача дола кхоачашьдар [illegible] бахьанца, коммунисташ шоай декхараш кхоачаш ца деш, сагота болаш хилар дарех шовех мел тийша да, партийни организацена, цун бола боарамаш мел тийша да. Къоастаде деза, цун лоархlам а баь, дикка даргдоаца гlуллакхаш тlаьча деза. Цхьанахьа — сагагара хьадолар лакхаде, вокхазахьа цунна гlо де, кхьаьлагlчарьа — организаце вахара из дикагlа юкъеозара уйла е еза. Хlаьма ба — бахха ца хетара моллагlча гlуллакхашта хьада цукьаьа долаш, хила деза гlуллакх, йоалоста, синхонна, тlехьажоаха къоастадарах лорадала деза. Нийса хургдар производстве дика кьалъегаш, нийса долаш бола новкъостий, йоалое, массанара партийни поручени болаш хиларах а собранешка [illegible] [illegible] [illegible] хиларах хlанзаьан сагота боарам дlатехача.

Партдокументаш хувцача хана партийни [illegible] бола коммунистий гlуллакх къоастаде деза. Царех хlаранна дош къоастаде дола цlенхаштта индивидуальни порядкагlа, цо беча балха, цо вахара — хилара, из нийса доаца дола гlуллакхий, взысканеш ьа ха дукха - кlезига хилара терго а ва. Парте хьакьбола членийн [illegible] [illegible] болаш ба, хlаьта а йоагlаш бола [illegible] а ца еш, нийса доала гlуллакхаш лацу цар дlано а. Хlаьта а миттa болча парте членийн хьакъехьа доагlаш дола гlуллакх дац цхьанца йолча моттигашка. Цунца цхьана кlезига коммунисташ беш шоаш дал гlалаташ дlадаьха дукха ха йолаш, дика болх а беш, общественни вахара юкъе хьинаре даьъа а лоацаш, байъда шерна тlера взысканеш дlалаьцаш. Цу деррагенга геттара чlоагlа теркам тlабахийта хьажа беза, КПСС Уставан положенешка тьежжа цlенхаштта къоастаде деза из.

Парторганизацеш, Устава тlа оттадаь йахьалара, массаза а, болча порядкагlа мукъаоаьл коммунистах лакха цlи лелае ца йоагlарех. Доагlаш шадий, партдокументаш хувцара кийчо еча а хувцача а хана уж цlенлургьа КПСС Программаси Уставен дlадехараш кхоачаш ца деш, партийни вахара нормаш ца лелаеш болчарех. Коммунистий хьинари дисциплинех лакх а еш, парте хила ца боагlарех мукъа а йолаш, партийни организацеша чlоагlдергда шоай мугlараш, лакхдергда цар денал, чlоагlъергьа боахамен кхетам балареи декхараш кхоачашдеча йола влияни.

Партийни документаш хувцар — из еррагача парторганизацена, хlара коммунистага кхоача парте юкъара гlуллакх да. Цо дlахо а чlоагlдергда вай парте мугlараш, КПСС XXIV-ча съезде коммунизм хьалъяра оттаяь программа толаинца кхоачашйгъяра деррига доаккхй низаш оараагlдоахаргда.

(24 июнерча «Правда» передовой статья).

СССР хьаяра хетаяь

Селхан сабаьха «Машиностроитель» яхача аlканарча кинотеатре дукха нах вlашагlкхийттабар. Царна «Сийлахь-боккхача Даймехка тlем тlа советски халкъо исторически котало аккхар — СССР вахара низ болаши йохаргйоацаши хилар» яха лекци йийшар Грозненски мехкдаьтта института доцента, исторически lилмай кандидата нов. В. И. Филькина.

Докладчика белгалдаьккхар Европа дукхха мехкаш гора а оттадь тхьаь цхьайтта шу хьалха вай мехка чухьийлха фашистски гlаьракой герзаца чlоагlбеннен тlена опыт йолкха йолаши хинна бале а дукхача къамех латтача советски халкъа денал царна дохаде ца мегалга.

Вай мехка социализм хьалъош даьхкача халкъий барт бохабарца, уж вlаши хийра дахарца аьттув бакха гlийрта фашисташ чlоагlа гlалат баьлар. Шоашта юкъера доттагlал цхьажхача низа дохалургдоацилга дlагойтар советски салташа шоай Даьхе лораеш, ниттa Европа кхьдола мехкаш мукъадоахаш даьча тlемашка.

СССР хьаль 50 шу дизара наькъадоххача хана советски халкъий доттагlал, барт-цхьоагlо дlахо чlоагlлуш латт.

Лекци льиначул тlехьагlа вlашагlкхийттараш хьежар В. И. Ленина церагlча культура Дворецa коллектива низаца оттадьча концертага, кинофильмашка.

Уххаза ю краеведение республикански музея дlа-яха лала выставка а.

СССР хьаль 50 шу дизара дукха ха йоаццаш республике дlайолаеннача общественно-политически чтенешцарча цу лекцена а, цул тlехьагlа шоашка гойтача программаца а чlоагlа раьза хилар гулбеннараш

С. МАЙСИГОВ.

Парторганизацей секретарий совещани

Ўнх денолка КПСС Ленински райкома актови зале гулбелар района партийни организацей секретараш.

Гулбеннараша хьалхагlа гъанаьа даьча КПСС Ленински района хьалхарча секретара Г. Ф. Галкоhас дийцар СССР хьаль ах бlаь шуи Нохч-Гlалгlай АССР автономе 50 шуи дизара районе еча кийчонах лаьца.

КПСС райкома инструктора нов. Комарова, юххьанцарча парторганизацей секретарашта йоайийтар партийни билеташ хувцара хьакъехьара график.

Х. ХАМЗАТОВ.

И. Т. Ахлоева «Хи чу бахараш кlалхарбаларах» яха медаль ялара дола

НОХЧ-ГlАЛГlАЙ АССР ЛАККХЕХЬАРЧА СОВЕТА ПРЕЗИДИУМА УКАЗ

Хи чу ваха кlаьнк кlалхарвоаккхаш лелали къонахчали дола гlуллакх дарах СССР Лаккхехьарча Совета Президиума цlерагlа «Хи чу бахараш кlалхарбарах» яха медаль лойла.

Ахлов Николай Темирхановичa — «Сунжанефть» НГДУ скважинашта ремонт еча цеха механика.

Нохч-Гlалгlай АССР Лаккхехьарча Совета Президиума председатель

К. ОЗДОЕВ.

Нохч-Гlалгlай АССР Лаккхехьарча Совета Президиума секретарь

Г. СКЛОКИН.

г. Грозный,
1972 шера 22 июнь.

ЮБИЛЕЯ СИЙНА

Цхьа шу шера дал Грозненски № 1 йола технически училище чакх а яьнкха Грозненски химически комбинате аппаратчикалла комсомолец Капарулин Юрий балха вена. Цу хоаццача хана мистъ балха говзал толамца карерзаьй цо. Хlанз йоккха опыт йола аппаратчик а лоархlаш балха алхлагlча разрядагlа къахьегаш ва из. Общественни балха тlа а хьинаре дакъа лоац цо. Из ва цеха пенгазета редактор.

СУРТА ТlА: № 16 йолча цеха аппаратчик Ю. Капарулин.

С. ХУГАЕВА сурт.

Хьайбашта доакъар lалашду

Ийслагlча пятилетка шоллагlча шера шоашта хьалхашка латтача декхерех дика лоархlабеш хьабоагlа «Ермоловский» совхоза шоллагlча отделенера арепаш лелараш. Тlайна декхараш кхоачашде торо хулийтаргхилар гойт укх шера дика хьийкъача гlарахь дийнача алате. Из чуэна дика кийчо я хьй цар.

Хlара гектара тlара планагlа чуэца езараш 35 центнер йолча 40 центнер хьажкlаш чуп а лаьрхlад къахьегамхоша. Кхо бlаь гектар йолча майда тlа дlайийнай из мах бола культура отделене. Ерригаш а алата лаьрхlа я уж. Хьажкlашта гlуллакх деш ши звене я. Царна кулгалдеш ба Ш. Таипови П. Вангаеви, оасарах цlенен квадраташ нийсен йолаш дика дегlайоагlа цу ши звенес кхееш йола хьажкlаш.

Къаьстта теркам тlабахийтаб отделене доакъар lалашдара. Планагlа 800 тонн йолли 2 эзар тонн силоси lалашъе, оача 900 тонн йолли 2.5 эзар тонн силоси lалашъе дом дениад цар. Из дош кхоачашдара вlашагlъеллай ши звене. С. Кондраеви I. Сугаипови кулгалдеча цу ши звенос йол хьакхараш из гуллараш йола дийнахьара нормаш 130—135 процент кхоачашъю.

Дика къахьег фермашка йол дlатlаувзам болча М. Таипова, Хl. Мусаева, Ш. Сакаева, машинашта, лафетанашта йол тlайотташи lойоаккхаш болча Б. Эльмурзаева, Т. Буркаева, Ж. Исмаилова. Хlанзал 315 тонн йол lалашъяьй цу ши звенос. Из хьекха льиначул тlехьагlа шоллагlа бун дика тlалийтара хий тохаргда. Хlанзале хий тоха болабеннаб С. Вангаеви М. Буркаеви. Ххы а шоаза буц хьакха лаьрхlад отделене хlана цьла буц хьокхачар. Тlаккха цар вlаштlехьдаргда шоай декхар тохамца кхоачашде.

Я. ЦУЕВ.

СУББОТНИК ДИКА ЧАКХДАЬЛАР

Дlадахача шоатта хийнахь ВЛКСМ ЦК бюро решенегlа вай мехка чакхдаьккха субботник дlахо даха лаьрхlад республика кагийча нахех мехкараеи. ВЛКСМ Нохч-Гlалгlай обкома решенегlа доакъар lалашдара беттa дьаьхсадо тlахьийхаб республика кагирхой.

Республика субботник чакхдаларах дувцалга дийхар оаха субботника дара йоача республикански штаба председателага Пеньков Анатолий Георгиевичага. Цо аьлар:

— Цу дийнахь городашкара а юрташкара а 5 эзар гаьта кагирхо хилар йол хьокхаш, силоси сенаж кийчъеш.

Дика хальяр «Гудермесски районе доакъар lалашдеш хиннача кагирхой. Царна гlо деш бар г. Грозный Октябрьски районера баьхараш а. Цу дийнахь 120 гектара тlара люцерна хlенхар цар, 140 тонн сенаж кийчйир, эргlашка дlаоттадир 215 тонн гlожа доакъар. Цул совгlа доакъара дlайийнача культураштa гlуллакх деш а хилар царех цхьабараш.

Шоай шофашца, Ленински района кагирхошца цхьана «Алагинский» «Грозненски шурай», «Загорский» совхозашка, «Советская Россия» колхозе доакъар lалашдеш бар Грозненски районера комсомольцаши кагирхой.

Белгалбоалаш къахьийгар Серноводскерча № 1 йолча профтехучилищa дешархоша Сунженски района Ленина цlерагlча «Победа» колхозашка.

Субботник деш шоай боахамашта дохаха новкъостах цар Урус-Мартана, Шелковской, Ачхой-Мартана, кхыча районий кагирхойна.

1-гlа август тlаккхачалца доакъар lалашдеча дlахо къахьегаш хургйа республика кагирхой.

Укх шера lай цхьан дийнахь Карабулакерча соцадаьча хин lаьца еллача сунта тlагlолла хьадоагlаш «Сунжанефть» мехкдаьтта газови управлене скважинашта капитальни ремонт еча цеха механика Ахлов Николай Темирхановичa хезар оаьц доахаш бере хьекха цlогlа.

Кхы уйлаш а ца еш, шийлача хи чу кхоссавелар Н. Т. Ахлов хи чу ваха кlаьнк кlалхарваккха, ше а валар кхераш тlалатташеха, хала кlаьнк хьал тlа ваьккхар цо. Хила вахар хинна вар ша тlа гlоаца удаш лехаш из каг а бенна хила ваха Карабулакерча школа 2 классера дешархо Сергей Капланистов.

Н. Т. Ахлова денал дола гlуллакх ваьлга хайнача цеха коллективо баркал аьлар цунна. Цег тlара баркал аьлар Ахловна бера лас — нанас шоай вея кархарвакхарах.

СХОДИЙ СОЦАМАШ КХОАЧАШДАРА — ТIАХЬОЖАМ

[illegible] долуш [illegible] кхоачашдан [illegible] Маг1албика районан промышленни предприятеш [illegible], юрта бахама къахьегархой Советски Социалистически Республикийн Союз хьалхь ах 61ах шу дузуш. Юбилейни Нохч-Г1алг1айн АССР хьаьл 50 шу дузуш ду. Шеен цу [illegible] КПСС XXIV съезда решенеш [illegible] коммунизм [illegible] техническ база [illegible], халкъа вахара хьелаш [illegible] [illegible] цу г1улакхна [illegible] социалистически дошаран кхоачашдара [illegible] [illegible] деношка.

Продукци [illegible] кхоачашъечен куьг [illegible] района юрта Советана а депутатьшна а. Шалаа районера Курчалоевски Совета депутатна юртий культура [illegible] хьалхарчу хьал а [illegible] станцеш [illegible] санитарни хьелаш тодара [illegible] г1улакхаш [illegible] ду.

[illegible] мероприятеш [illegible] а, [illegible] — [illegible] Маг1албика района юрташка сходеш чаккхьйнар. Къаьстта терках т1абахийтар [illegible] решенеш кхоачашъеарна [illegible]. Керла обрядаш вахара юкъе [illegible] т1ехьадисача г1уллакхашна къовсам лоьттабаран хьалха д1алхача сходашка хержача комиссена [illegible] отчетан йир. СССР а, Нохч-Г1алг1ай АССР а хьаьл 50 шу дизара къаьбахара юрта Совета еча кийчонах лаьцна хоадамбоьлаш къамел хилар дика.

Ши шу хьалха бахача [illegible] сходашка [illegible] цу комиссена керла обрядаш вахара юкъеккхьаш д1алхача заман т1ехьадисача г1уллакхашна къовсам лоаттабеш цхьабола болх чаккхбаьккхита [illegible] хIанз. Цу комиссей членаша хержабаб юртарча [illegible] [illegible], производство хьалха латтараш, депутаташ, коммунисташ.

Сходашка гулбеннача юртарча къахьегамхоша хьалхашка къамелаш дир партийни, советски органий, бовхачий, учреждений кулгалхоша. Царе а, х1ьта юртхоша а цига хийцар коммунистически общество хьалтьара [illegible] т1ехьадиса г1уллакхаш доахкача [illegible] гучадуьлийтача зуламех, [illegible] бахкача къахьега а [illegible] [illegible] [illegible]. Шенкхитта къамаьл хилар цига дукха мостий кхуьлачарех, [illegible] т1ерттачарех, [illegible] урдув доахарех, [illegible] бахкарий [illegible] ухийтачарех. Общества дег1аболлаеча къаьстта доккха зулам да цхьа [illegible]. Из т1ехьадиса г1уллакх хьаллаьцараш [illegible] [illegible] хилан. Ишта терках т1абахийта бешайн г1уллакх да, [illegible] цига, [illegible] коммунистически кхетам лурга а.

Каст-каста [illegible] общественни [illegible] [illegible] [illegible]. Юртана [illegible] цхьаккха [illegible] [illegible] [illegible] т1а бахьна [illegible] [illegible]. Сходашка [illegible] [illegible], цу тайпарча [illegible] юкъе [illegible], цар [illegible] кхуьаш административни [illegible] бехкенкхамо шара [illegible] д1итена бехкалда. Хара [illegible] халхараш, общественни [illegible] [illegible], халкъа а бахача [illegible] т1аккхуьадаршна къовсам бахара юртарчу общественност [illegible] [illegible] кхоарда. [illegible] дальчар.

Ишта терках т1абахийта [illegible] цар гулбеннача [illegible] социалистически т1ай [illegible] кхоачашдарна дуьйанахарам. Юртана [illegible] т1ахьийцар СССР хьаьл [illegible] шу дизара [illegible] [illegible] Курчалоевски юрта Совета депутаташа дан кхайкхар [illegible] а лаьца шеан [illegible] шерра балхаш [illegible].

Юрта Советий исполкомана беахапий кулгалхошна цхьана къахьегамхой культурно-бытови хьалаш тоадара хеадамбоьлаш мероприятеш отта а [illegible] цу сходамна ч1оаг1ъяь т1еийнар. Юбилейна [illegible] [illegible] [illegible] юртий культура айира, уж тоаль [illegible] социалистически дошарш т1айнар х1ара юрто. Цу [illegible] юкъе шерра [illegible] [illegible] депутаташа, юрта Советий исполкомаша.

Беррига иза КПСС XXIV съезда решенеш, юбилейна хетаьь социалистически дошарш пачхьалкхен планаш кхоачашъяра т1абахийта:

Юрта Советий исполкомаша, цун комиссеша, депутаташа, КПСС XXIV съезда д1адеххача тайпара къахьегамхошта юкъе беш бола кхетама болх тоабе, къахьегамцеи социалистически доалахьецеи коммунистически кхетам хургболаш, советски патриотизмаи социалистически интернационализмаи уйлаш [illegible] хьалкхебе, социалистически дисциплинеи правопорядоки ч1оаг1бе:

Коммунистически [illegible] кхычарел т1ехь хетаии уйлаш [illegible] машар боацаш къовсам лоаттабе, дына г1уллакхашцарей д1алхача заман т1ехьадисача оамалашцарей цар бувзамаш гуча а доахаш;

Багирхошта коммунистически кхетам хулга тоаде, из болх х1ара [illegible] д1ахоачаш бергболаш [illegible]:

Дына д1алхача заман т1ехьадиса г1уллакхаш леладечарна, т1ехдаьнна малараш маларашна, халкъа рузкъа т1аккхуьадаршна, обществе дукьалара зуламе вахар леладечарна лоаттабу къовсам ч1оаг1бе, зуламаш деній дешаш гуккаг1а юрта Советий сессешка, заседанешка, сходашка дукха а цу маьха юкъ [illegible] д1айовзийта а.

Юрта культура айира, санитарни хьалаш тоадара наха юкъе шерра социалистически [illegible] [illegible].

М. ДОВТМУРЗИЕВ,
КПСС Маг1албика горкома инструктор.

СССР хьаьл 50 шу дизара

Парте Iончий

Сага дог [illegible] дина хоама [illegible] малла доккха [illegible] дукха тамаш [illegible] вай дахар, [illegible] цIи йовриг1о [illegible] г1уллакхан [illegible] а доалаш [illegible] шера вай [illegible] юкъе, лоам [illegible] корта саниш [illegible] белгалдаг1а хиннар КПСС XXIV съезд [illegible] Советски наьха [illegible] т1арча прогрессивни адамий а дегашка йоккха курал а йоссаеш белгалдаьхар КПСС XXIV съездо укх т1еххьарча шерашка Даьхена караг1даьнннараш, хьада къонстамбир гарггарча шерашка мехкоа де десача.

Советски халкъ [illegible] хиннар шин ленински партена мут1ахьен цунах ч1оаг1а тешаш. Хала а атта а, х1ай е 1азржа е дукха дайнна советски халкъ укх ах б1аь шера. Мехкан халкъан мелаг1а а цхьа йоккха кало, т1ааттача мелла йоккха яла а [illegible], [illegible] г1уллакх бахьанце бала а кийча хилара шоашкара хьонхам а луш, массаза а хьа [illegible] мунг1ашка, [illegible] ра хала [illegible] [illegible] моттигаш [illegible].

Советски [illegible] сийлахь-доккхийча дехарашта юстара латта йиш йоаш бац писателаш а. Коммунистически парте шоай г1ончий лерх1 советски писателех. Халкъа бовхам дег1аболлабара йола м1аслаг1а пхилетка санна лола доккха доалар советски малхьакна хьалхашна оттадаьча хана писателаша партеи халкъан ноакъостал де лоа м1аслаг1а пхилетка толама кхоачаш. Цар из ноакъостал дерг а да!

Парте XXIV-ча съезда ше Отчетни доклад еш КПСС Центральни Комитета Генеральни секретара Л. И. Брежнева лоаккхара [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] хиннар, хьа д1ахо йодача хана тешшаме хург а ба шоай ленински партеца, цо хьалхашка оттадаь дехараш кхоачашдеш.

Адамашта [illegible] доалий болча къахьегамца хьалхуаш латт керда саг, коммунистически общества граждани. Цу [illegible] дола доахка дика г1уллакхаш х1оаргта кхета а [illegible], [illegible] т1ехьа т1айоаг1ача т1ехьенашка [illegible] — из вай литературий сийлахьа дехкар да. Кердадар, кхоана хила дезар, [illegible] наха пайданаг1а хургдар хьалхара, [illegible] партена т1о деш хила беза писателаш. Вай хьанарча лоархIамерча г1уллакх [illegible] йоле [illegible] [illegible] кхоаченд [illegible] юкъ йола хила еза.

Октябрьски [illegible] революци хиннача т1ехьаг1а цун бокъонаш хьа а чиина, кхоатаь лэйтта меттала арадувлача «советски литература» яхача 1аламата доккхача аха д1ахеташ з1амига ши хьарсам мера дац нохчийи г1алг1айи говзаме литература. Шоаш духдаьнна дукха хила хилар бахьан долаш кхиа кхамий дараш саниа доккхий дене а, къаьстта шоай бос болаш а. [illegible] [illegible] а да уж хьарсамаш.

Укх т1еххьарча хана дика камаьалхьаьнна шоай балха т1ехь вайнахьа писателий. Книжкаш дешарий безам т1абаххна еша дог а доаг1аш, бокъонна бола халкъа турпалаш, вай заман нах бовзийтар [illegible] [illegible] цар [illegible] [illegible] [illegible] дош [illegible] [illegible] [illegible], [illegible] дана дезе [illegible] из [illegible] дашна мел хала даьккхад. Цудухьа Октябрьски революци хилалехьарча ханара а, революце хьера а, цул т1ехьаг1а граждански [illegible] [illegible] [illegible]. Даьй мехка т1ом лаьттача ханара а, [illegible] хьалхаче ханара а [illegible] турпалера г1уллакхаш довзийташ а, дерригача вай толамий [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] г1ел хилар гойташ а я вай п1ерий яьхача писателий произведеній а, хьаьл къаста а, яьна, хаста араяра г1олаш а йола дукхаг1а [illegible] [illegible].

Книжкаш дешарашта ч1оаг1а езаенна т1аенцай, вай республике метт1ел, дерригача Советски Союзе а [illegible] [illegible] [illegible] Ахматова, Р. [illegible], [illegible], Сулеева, Осмиева, [illegible] Чахкиева, [illegible], Мутаибова, Арсанукаева, иштта кхыбарий поэзи.

СССР хьаьл шоатхьа [illegible] цу дузача укх юбилейни шера арадаьха кийнаш да Ахматовай, Осмиева, Яндиева, Сулеева, Хамидова, [illegible], иштта кхыбарий керда поэтически сборникаш а. Плиевен Саидовен дуьнарий сборникаш а, Муталибова Заиднина т1ема [illegible] кхелларча керачь [illegible] [illegible] а.

Вераш — из вай Даьхен кхоане я. Цара кхетам баларта [illegible] [illegible] [illegible] г1уллакхаш. Цудухьа теттара [illegible] а къаьстта бераштa лоархIа кхьеш йола Г1онкхар хьаргаш, кийнаш т1е а [illegible] шаг1кхаьа [illegible] юнцаш да х1ана ездаь [illegible] латта Боков Ахьмада «[illegible] сайре» яха керда роман.

КПСС XXIV съезд [illegible] докладе Л. И. Брежнева къаьстта белгалдаьккхар литературно-художественни [illegible] [illegible] [illegible] кхбанза баргбоацаш хилар. Оалаш боалий [illegible] а, писателашкара доаг1ар диза хьадехаш а, дукха цхьана хадалехь а хила еза из критика, аьлар цо. XXIV съезд хиннача т1ехьаг1а КПСС ЦК т1айнца «Литературно-[illegible]» яха соцам 1алыьмате дошкача ма1анера документ да. Цу т1е доаржаздаь [illegible] [illegible] съездо хьо [illegible] [illegible] [illegible] из д[illegible].

[illegible] писателаш [illegible] [illegible] марта [illegible] [illegible] а издательства болхлой а юкъерча партийни собране а дийцар литературно-художественни критика вайцига малаг1а хьал т1е а яхе доаш. Из г1уллакх эшача боарамал тахьна т1ехьадусаш хилар белгалдаьккхар цу собране къамаьлаш даьча РСФСР писательски союза правлени [illegible] поэта И. Н. Озеровас, вайнахьа писателаша Сулаева, Ведзижева, Муталибова, литературоведаша-критикаша Турхаева, Костоева, иштта кхычар. Цар иштта хертаг1даьхар из г1уллакх тоадара де доалараш а.

Литературно-художественни критика боарам лаихбера хьакъе. [illegible] [illegible] парте хьалхашка оттадаь [illegible] кхар кхоачашдара дахьа доккхача ма1ане да нохчийи г1алг1айи говзаме йоазош доашхаш дола укх т1еххьарча хана арадаьнна Турхаева [illegible] [illegible] гов Абой, Костоева [illegible], [illegible] Дахкильгов Ибрагима [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] бакъда, [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] дац.

Парте беррига [illegible] [illegible] къахьегамхой [illegible] т1ахьех [illegible] [illegible] [illegible] йола т1а [illegible] [illegible] мамоггара [illegible] [illegible]. Из доша [illegible] [illegible] [illegible] советски [illegible] [illegible] лоаттабеш [illegible] [illegible] доаг1аш а, [illegible] т1ехьаг1а кастта йицлуш а йола произведенеш а йоацаш, книжкаш дешараш к1оргга тешабеш, царна хьелаш луш, дикадар де а водар дита [illegible] [illegible], [illegible] х1ана [illegible] кхача хана дипулургдоацаш, дет цу [illegible] [illegible] [illegible] къахьегамхошка д1ахоачаш дола х1ара говзаме [illegible] [illegible].

Къахьегама турпалех [illegible] [illegible] малча балхах ала хьашт хина вош эггара кастаг1а нивана д1ано да торо хулийташ йола [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] Оерра пайда эц вай писателаша. Каст-каста газеташ т1а, «Орга» [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] чу [illegible] [illegible] [illegible] т1а [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] турпалаш [illegible] [illegible] [illegible] Чахкиева, Ведзижева, Плиева, Мамакаева, Бокова, иштта кхыбарий очеркаш.

Дерва доккхал а да лехаш керда, коммунистически вахар хьалдеш боахкача, говзанех башхадола произведенеш язъяра вай писателий дехкар до. Шоай дехкар кхоачаш а деш, беррига советски нах а санна, воай халкъий кхафача доккхача п1ейна — СССР в1ац1ег1ьелла ах б1аь шу дузача дена — юкъ-а1ай накъаьг1оба вайнахьа писателаш.

ОСМИЕВ Хьамзат,
писатель.

Ростовски область. СССР хьаьл 50 шу хизара пайдаттг1ара накъахха ях а лаьца, Таганрогски комбайнаш еча завода коллективо дегара дента дикаг1а толамаш деш.

Пхилетка шоллаг1ча шера сборочни цеха конвейер т1ара 1оаргьа «Колос» яха керда 1050 комбайн.

СУРТА Т1А: «Колос» яха комбайнаш конвейер т1а.

В. ТУРБИНА сурт.
ТАСС фотохроника.

ШЕРА ПЛАН — ХАНАЛ ХЬАЛХА

Советски Социалистически Республикий Союза Нохч-Г1алг1ай АССР-а [illegible] ах б1аь шу дузача юбилейна сийг1а кийчадеш цар белхачо [illegible] [illegible] хьинаре къахьег.

Т1аьнца дешараш х1ара бетта т1еенхоечацу автоконтрольни пунктан промысловно-прелерочни станцен коллективаша. Вегенашна хьежача технически пункта [illegible] а дикка тоабаьб шоай болх. Цар белхаг1а [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible].

Дикаг1бола ресмотрщикаш [illegible] Джамалдинов Ваха, Ткаченко Анатолий, Богомолов Анатолий, слесараш Гирихамов Ваха, Дудаев Ваха, станционни смазчица Салтыкова Роза, кхыбараш.

●

Ер шу доладелча дена къаьстта дика къахьегаш ба Грозненски [illegible] дело машинист-инструктор Лепешков Георгий керта латта колонна. Укх шера машинисташа а цар г1ончаша а д1а-юза йигай беза муль т1абола 220 поезд. Цецца заданел совг1а д1аг1ье биькаб 115 эзар тонн муль, кхоадаь 100 тонн дизельни доатар.

Иштта къахьегача коллективана укх деношка хьалхара меттиг а хьенеш карара кера теле. Це [illegible] [illegible]. Цу [illegible] дукъача машинисташта, цар г1ончаша «Профессег1а дикаг1бараш» яха сийлен ц1ераш еллар. Царна юкъе ба тепловозий машинисташ Передерчев Василий, Исаков Салман, Арбузов Владимир, машинистий г1ончаш: Примунов, Вакуленко, Моргвой, кхы дукха барош а.

Г. ФЕДОРОВ.

●

Шера план 7-ча ноябре кхоачашъяра бурувдаттаг1ашна, вышкомонтажникаш даь кхайкар1ал дерабаа хинна д1алхаьцад «Грознефть» объединене «Дикаг1бола бурувдетта бригада» яха сийлен ц1и лелаеча бурувдетта мастер Греиь Тимофей Григорьевич керте латтача бригада.

Старогрозненски бурувтозера белхий управленерча № 658 белхаш сквашениба бурув тоадаш а из. Цеца, [illegible] [illegible] [illegible] бурув 5100 метр я. Сквашенина тоха бурув 3800 метр к1оарг а доллийташ ах шера заданел совг1а х1ентаха цо тахад 200 метр совг1а бурув.

Уж толамаш доахача хьинара къахьегарча белгалбаьнна [illegible] мастераш Романенко Петр, Прилепский Герман, Игнатенко Федор, кхыбараш.

М. ЛЕВИН.

●

Грозненски швейно-производствени объединене цехашта, филиалашта юкъа хьажача социалистически хьа укх шера цо хадаш хьалха латташ хьайоаг1а Малтюшина Зинаида Алексеевна х1ана керте латташ йолча цехаг1а цеха коллектив. Товарни продукци арахецара ах шера план кхоачашъеьбей цо. Ер шу доладелча дена цо заданел совг1а тийгад эзарош баргьеш.

Цеха участкашта юкъе хьаьнаше социалистически хьа хьалаллетт Николаенко Прасковья Алексеевна, Жмыцова Раиса Васильевна керте латтача [illegible] тогарий коллективаш.

Б. ДОТМАГОМОВ.

●

Хьинара къахьег укх бетта «Сунжнефть» НГДУ мехкадаьттахошка. Хьалхарча шин деналаг1а заданел совг1а цар даьккхад 300 тонн гаргга «[illegible] дешуе». Ер шу доладелча дена цар планел совг1а дерригаа даьккхар 5 эзар гаргга тонн я. Июнь бутт боалехьа заданел совг1а доаккхаргда кхы а 500 тонн совг1а мехкадаьтта. Мехкадаьттаца газаган д1ебоаддо хьехаш доханарех, планал совг1а продукцена реализаци ерах печкахьйийнна 56 эзар сом [illegible] бир.

Планал совг1а даьккхача мехкадаьттах дуккаг1ддола дикья даьккхад Холопов Иван Иванович керте латтача цхьоалаг1а районни инженерно-технологически службе коллективо.

С. БАБОДАРОВ,
[illegible] [illegible] [illegible] корр.

Аьта болх беш [illegible] [illegible]. Цхьабакъда дика бу из болх Грозненски района «Ерсеновский» совхозерча Довлетукаева Бикъ. 1асхагаш кхиеш из хилийтарах пайда хьнета дукхаг1а дуьл т1аккхетийтарах зоотехника, [illegible], [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ду из.

Цудухьа укх т1еххьарча [illegible] сехь шера цкъа хиннадац доалла т1ехьара хьакъоектадаьчун т1ехьаг1а цунга кхедо д1аданнача 1асех [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] т1ера даьнна. Бикас т1еххоечаьчъе 1асхагашта дуьл т1аккхетайтарц [illegible] а. Масала, [illegible] [illegible] х1ара 1асхага юкъера [illegible] 600—700 грамм дуьл т1аккхетайна, а [illegible] 300—[illegible] грамм дукхаг1а.

Иштта хьалхаьа балх беш, [illegible], уллув къахьегачарна [illegible] [illegible] дош хьайрег1а из. Цудухьа ба ду цун [illegible].

Дика толамаш дахарах дукха за йоккхам совхоза даржа Сайгъш грамота схьаь Довлетукаева Бикала.

СУРТА Т1А: [illegible] [illegible] Довлетукаева Бика.

Я. ЦУЕВА сурт.

Грозненски городской партийни организаце

Марксизма-ленинизма сайрийчарча университета ладувг1араш дийша баьннаб. Укх шера Грозненски химкомбинатерча филиалана цхьана университет чакхьаьккхар 250 совг1а саго. Царех 50-нен совг1а волча сага т1ехдиза дешарах дипломаш елар. Царех за т1ешлейхо Ш. Варзаев, хьехархо Р. К. Ужахова, инженераш В. С. Слюсарев, В. С. Мартиросов, культура болхло И. И. Гринь, кхыбараш.

Х1анз университето арг1анара шабор х1айоладеннай. Уж дешаш хурга пропагандистски факультете, политэкономе, дунен халкъашта юкъерча отношенеи, атеизма отделенешка.

КПСС Октябрьски райкома бюро хьежар «Грознефть» объединене Октябрьски автотранспортни контора юкъхьанцарча парторганизацена коммунисташа еча отчеташ «[illegible] ладувг1ара практикех» долча дешага. Белгалдаьккхар коммунистий отчеташка ладувг1ара практика к1езиг-дукха тоаена хилар. 1971 шера лах сага отчетага вира ладувг1амбар цу организацеи, х1ьта укх шера дуккьал цхе бетга алхайтта сагага ладийг1ад. Отчеташ ергхилар хьалхе а белгалдоакк, коммунисташна хьалхе а д1ахойт шоаш отчеташ еза а хинар, Из болх кхьчахьарчул дикаг1а бу А. Я. Марзабеков секретарь волча автотранспортни конторан цеховой парторганизаце.

Дийцача деша хьаикъехьа ихча решене т1а белгалдаьккхад отчет еча хана белгалдаьха кхоачамбоацараш д1ададахара лоаттабу т1ахьожам меда хилар. КПСС райкома бюрос хьадийхар комсомолен профсоюзен бечa балха белхтоххамe болча КПСС члений г1уллакхашта дукхаг1а терках т1абахийтар.

* * *

КПСС Ленински райкома бюро хьежар «СССР хьаьл 50 шу дизара еча кийчонах» болча КПСС ЦК соцамга хьежна культпросветучилищa дешарлоишта интернационални кхетам лугга мишта дел а из тоадара фу де деза а.

Укхаза интернационални темах йола беседаш, докладаш ю, деньеш еш, теоретически конференцеш ю, къахьегамен т1емен ветеранаш, литературан искусствон деятелаш дьех дошарлей болча. Х1аьта республика районашка училища шефски концерташ утттаду.

Бюрос белгалдьхар кхоачамбоацараш а. Царех керттердар — дешарлошка дикаг1а дешийтадар царна кхетам балара комсомольски организаце бечa балха терках к1езига беш хилар.

«АГИТАТОРА БЛОКНОТ»

1972 шера 31 мая «Правда» т1а араяьннача «Лоарх1аме [illegible]» яхача передовой статьяна д1айолаву КПСС Нохч-Г1алг1ай обкома пропаганди агитаци отдело «Агитатора блокнота» арг1анара 12-ча номер.

«СССР 50 шу» яхача рубрикене т1ай араяьннай «Нохч-Г1алг1ай АССР 50 шу дизаро кийча араяь из д1адахьараша КПСС обкома бюро соцама изложени.

«Агитатора блокнота» т1а я ВЛКСМ Нохч-Г1алг1ай обкома секретара М. Бузуртанова «Традицеш ц1ена» яха статья.

Багуи Грозни мехкадаьттахошта юкъера социалистически [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] дуьц В. Саймос «Къахьегама традицеш юкъе хьакхаро» [illegible] статья т1а.

«[illegible] бетта [illegible]» статья т1а дена дуьнахара [illegible] [illegible] Д. Мальсагова.

Политинформаторашта агитаторашта дика в1етан [illegible] [illegible] Томбоеца «Доттаг1ана фестиваль», Р. Муртаза «Союзни республикай денош» яха материалаш, х1аьта [illegible] «[illegible]» [illegible] яха материалаш а.

ПРОДУКЦИ ДИКАГIА ХИЛИЙТАРА

Тха комбинате продукце дикал лаккхайра хоаи керттерчарех ца1 лоархIаш да. 1964 шера комбинате коллективо хьаллаьцар дикаг1йолча довзал дехьарча образецашта кийсе продукци арахецаре т1ехьа д1аболабаь Москверчей Ленинградерчей хьалха латтача предприятеш болем. Довзал из хьарча фирмай дикаг1йолча образецашта кийсса дикал лакха йола продукци [illegible] [illegible] зьнна дошам бно оаха цу хана. Из кхоачадидара дукха къахьега дийзар. Тахка [illegible] химически продуктей дикалах йола вай мехкен довзал араяьрех данеш патенташ, отчеташ, технически литература 1омадора.

Арахецача продукце дикал, стандарташ, технологически режима нормаш теша [illegible] ца кйтара контрольно-измерительни [illegible] питательни техника балха лоаттабеш бола т1ахьожам ч1оаг1бир комбинатe.

Укх т1еххьарча шерашка дукха къахьийгад комбината коллективо тахан довзал дехьарча дикаг1йолча образецашта кийсса ацетона, фенола, изопропилбензола дикал лаккхьара. Цу продуктай дикал лаккхьелга процессаши оборудованин эргаьккха говрах, къаьсина оборудовани кердачунца, дикаг1а пайла лургболчунна хушарах производстве автоматизаци юкъебоахарах караг1даьннад.

Дикаг1болча маркех ацетон, фенол лаккхара уж хьиеш йолча цехашта реконструкци йир, иза бола ректификационни колонна д1а а отташ ацетон хьакъестадара шинхолонни система юкъейоаьар, мукх цо дуача болата емкосташ в1ашаг1ьехкар, фенол чудетташ д1аухийта еррига машинанекъа цистернаш шинкана хьалх[illegible] лара йолха юкъейнхьаб фенол окисах 1оц1еллеш йола сернокислотни метод. Из дар бахьан долаш дикал лакха йола марка «А» яха ацетон, керла юкъейоалаьна ГОСТ-аша д1а ма деххара лаккхерча сортаг1а фенол араяеца в1ашт1ехьдьннад.

Тха комбинато арахеца ацетони феноли дикалга хьажача в1адла эшашаг1а дац довзал дехьарча дикаг1йолча стандартел.

Керттера веществош, еха остатока, т1укаля юкъе хиларга хьажача, тха ацетон дувен дикаг1йолча стандартел т1ех да. Цу берригне укх комбината торо хилийтар технически ацетона дикала белгало ера Пачхьалкхен аттестате д1ахьа. Х1ьта 1971 шера апрель бетта тха ацетона дикала Пачхьалкхен Знак а елар.

Нохч-Г1алг1айчеве иштта ч1оаг1а могаьрех эттара хьалхара продукт яр из.

Массеха мероприятешна балха юкъейоалаьчул хроматографически [illegible] [illegible] кхухьаш аналитически т1ахьожама схема эргаьккха тоаьнчул т1ехьаг1а США, Франца, Итала арахецачул толашаг1а йола фенол лаккхьар комбинат. Укх шера февраль бетта дикала Пачхьалкхен Знак елар фенола.

Цхьабакъда ацетонеи фенолеи дикал лаккхьара балхаш х1ьо а дош да тхо. Х1ана 25 процент гаргга грозненски ацетони феноли социалистически капиталистически (Англе, Швеце, Голланде, Австре, Финлянде) мехкашка д1акхухьийт.

Фенолей ацетонех дикал лаккхеча къаьстта хьинаре къахьийгад № 17-18 йолча цеха коллективо, цеха начальника В. Г. Кальнойс, цун заместителе Р. А. Тихомирова, аппаратчикаша М. П. Ванковске, [illegible] Н. М. Т[illegible], Л. В. Мингалиевас, Д. А. Сивковас, Г. А. Самодуровас, иштта кхычар.

Вокха кийчон бола [illegible] кхаб изопропилбензола дикал лаккхьаран дикала Пачхьалкхен Знак х1ара аттестаци е из д1ахьарая. Хьалламаг1 а елла нерасзалар концентрировани пропилена установка, ипропиленни фракци чакхьюьлача продуктай анализ еш йола хроматографически методаш юкъейнхьар. Чакхьюьлача мероприятешен технологически режим товарни торо елар Англен Голландеи из санна йолча продуктaех эшашаг1а йоцця изопропилбензол арахеца. Укх шера февраль бетта цу продукта а Пачхьалкхен Дикала знак яьккхай.

Изопропилбензола дикал лаккъюча къаьстта дика дакъа лаьцар № 15 йолча цеха начальника В. М. Олифира, аппаратчикаша М. Т. [illegible], В. А. [illegible], [illegible]кос, смена начальника А. А. Насоповас, кхыбараша.

Продукци дикал лаккхьяро «Технологи т1ахьожама система», производства юкъара культура эргайоахаш тоаеш нохадеш бола бар д1ахьи. Продукце дикал даим лакха лоаттадар 1алашдара технологически режима ц1енхашта аналитически т1ахьожам лоаттабе беза. Цу г1улакха 1968 шера комбинате балха юкъейнияр цхьанкха санхат довкаш продукци кийчъяра система. Шин бетта х1ара цехе цхьа хулача дикала деношкаш санхат доаллаш продукци арахецарех технологически режим теххаерон бахьанаш в1оаргта толлаш анализаш ю. Цига белгалду кхоачамбоацараш д1адахара хоаккам болеш дала де дезараш.

Аналитически т1ахьожам тоабера тхо йолча шерра юкъеккхухь хроматографически, фотоколориметрически т1ахьожамех кхыйола инструментальни методаш. Цо торо ху примесей эзараг1а хоадаеакъа процент гучадаккхен уж д1айохьара да д1айрак [illegible].

Дукха даьд оаха кхыча продуктай дикал лаккхьеш а. Тха комбинатe технически этилови спирт НИИОС-о отрасле перспектива йола образец е аьнна белгалдаьд, цига толам боаккхаш отраслевой аттестанех чакх а даьнна дикала хьалхара категори енний цунна.

Синтетически дубителa дикал лаккхьяра процесс эргаьккха торера мероприятей комплекс кхоачашбьеьй, х1аьта х1ана отраслевой аттестаци е из д1аялла материал кийчъеш е да тхо. Иштта балхаш ду оаха полуфабрикатий, производства отходий, иштта кхычa продуктай дикал лаккхьара а.

Грозненски химически комбинате коллективо беррига даргд дахьасерча парте XXIV съездо продукце дикал лаккхьярах из хукхаг1а арахецарах тхона хьехаштa, хьалхашка оттадаь декхараш сийленца кхоачашдара.

А. КОЗЛОВ,
химкомбината ОТК начальник.

«СЕРДАЛО»
2-г1а оаг1. 27 июнь, 1972 шу.

Бизза пайда эца торонех

Предприятешна йирахачa хьелашна болх беча производственни фондаш лелор а, рациональни а пайда эцар бохург лоархlам болш да продукци дукхагlа арахецара, дlайхьайтар, промышленни производства эффективность айкхьара.

Цу хьокъехь парте XXIV съездан Директиваш тlе аьлла: «Машенан оборудованех биззагlа пайда эцара, сменноста коэффициент лакхбара, уж болх ца беш сайца латтарга дlадаккхара, болх бе йолалийта керда мощностийн кхачорзара хенаш лоацъяра, производствон процессашта дlадла а интенсификаци яра нахъйаца производственни керттерча фондий хlара единица тlера продукци арахецар».

Парте указанешца хьалхе а долаш, В. И. Ленина цlерагlча Грозненски мехкадьтта чаккхдоакхача завода коллективо хий берриге низ тlабоьйт производственни фондех дукхагlа пайда эцара. Хоаш ма дац, производственни фондаш керттерчарех оборотни хрештех цкъаьлуш хилар. Цудухьа царех хlаранех пайда эцара къовстта теркам тlабахийта беза.

Керттерча производственни фондашкара пайда эгара хьалхе гlо деш да мощносташка бийнай болх байташ ха дlа ца йоххийтар. Пайда эцар. Цу хьокъехь завода коллективо теркам тlа а баххийтаб, тlа а ухнйт. Завода технически экономически служ[illegible] технологически установкай аппаратийн оборудование цхьайолча [illegible] болх байтаб хилар.

Термически крекировани мехкадьтта комбинировани чаккхдоакхарен установкашка шоай тепловой мощностах 85—95 процент, насосашка — 30—90 процент, дlаьтта цхьайолча ректификацион колоннашка — 40—50 процент мара йоанаш болх байтаб. Вакуумни колоннага цхьайола резерв йоллашех боагlача ниявl тlаг болх байт мехкадьтта чаккхдоакхача атмосферно-вакуумни установкашка. Цу установкашка дерриге насосаш яц балха мукхьцьатарра болаш. Бизза балха мукхь бодаш яц цхьайола насосаш. Балха мукхь бизза болаш яц цхьайола технологически установкаш я.

Цу анализо къоастабир керттерча фондех дикагlа пайда эцара завода коллектива балха лоттам. Цар тlех болх беш йолча аппаратий мощность кlезиг-дукха лоа я яь, боих аппаратий балха мукхь лакхбе, цьара дьахlеча продукци дукхагlа арахеца дарlаш хила уж гlуллакхаш.

Хьалха крекирование цикккий дlадаккхара мехкадьтта. Кийчъя арайоалача продукце йlоахалха миштa пайда эцархьаьча гуцадаьлар дукхха йола йlоахал пайда ца эцаш йоаш хилар. Тlаккха мехкадьтта дlоахадетта теплообменникашнара продукта охладlаннийсир. Из бахьан долаш мехкадьтта юххьанца дlоахадалча 30—40 процент лакхде йиш хилар. Цо йиш хилийтар цхьаккха змеевикаш мехкадьтта дlоахе из дезаш дукхаха а маьзут цкъ я дlоахадара царех пайда эца а. Цу гlуланхо капитальни вложенеш башха дукха дlадаййта ца езаш пишкий йlовкала мощностех дикагlа пайда эцъ, цхьаьзегана овсарле 3—5 процент лакхбе йиш хилийтар.

Атмосферно - вакуумни хьесапе мехкадьтта чаккхдоакхача установках дикагlа пайда эцаргбола гlуллакхаш дег оттадир. Атмосферни колонна болх сов тlех беш хилар теркал а йиь, кхы цхьайола колоннан монтаж е лаьрхlар. Хина болх беш хина цьамара холодильнхи [illegible] болх беча йердаш холодильникаш хийцар. Кхьалха lанарла болх беш йола насосаш вай хадерча центробежни насосашца хийцар. Къакачоa йетта герметизировани система оттабир вакуумни колонна тlа. Пилико сов тlех болх бергбоацаш кийчча продукце йlовхалах пайда эцаргболаш хlама дир.

Уж еррига мероприятеш кхаьчоу а мехкадьтта атмосферни хьесапе чаккхдоакхача цхьан установкa, — тlехьагlа цхьача установкашк кхьехьорга.

Цу гlуллакхаша йиш хулийтаргьи установка балда овсарле 15—20 процент лакхье. Тlаккха ерригача оборудоване аппаратийн мукхь чlоагlа лакхлургба, дикагlа арахецаргьа мехкадьтта сийрда продукташ установкаш. Кlезигагlа эцаргда хий, lанаро фо хlедагlа бlехдергда.

Заводе я адсорбционни - стабилизационни, газофракционирующи, стабилизационни установкаш. Хьалхарча шикне болх беча хала кхоалагlьар сеца латт, царех цаl ремонте йолча хана мара болх бе а йолалац. Цеха начальника заместителa Н. Ф. Берендеева предложенегlа газофракционирующи установка стабильни бензин чаккхдала оттаю. Тlаккха стабилизационни установках пайда эца йиш хургья растворителаш шоэлагlа чакхъяхара, кьаьна установка дlаяккха йиш хургья. Цо торо лургья керттерча фондех дукхагlа пайда эца.

Гранулированни кокс баккхара лаьрхlа кхы цхьаькха а установка я заводе. Болх беш яц из. Чlоагlа lаткъ из хlама завода фондоотдачена. Цу установке хlакка чlоагlа эшаш йола продукци арахеца лорхl. Цу гlулакха кийчъеш а кастлашха болх бе йолалургйолаш а я из.

Сыдаде кlезига яц пайда эцаш йола оборудование. Хlана а lомаденнадац тхо эшаш йоаца оборудованеца заказаш де, монтаж е, болх бе йолалийта. Къахарча уллаш [illegible] хилийта гlерт тхо, [illegible] ский кьокхаш [illegible] терко [illegible] а. Цу тайпара болх 180 эзар сома мехка оборудование латт хlана болх бе йоаш, хlаьта соавка 184 эзар сома мехка дукхагlа [illegible].

Ремонт е дlоахадаь колонна, массашк насоси теплообменники. Уж тоайча кхы тlа а продукци яккха йиш хургья.

Чlоагlа lаткъ керттерча фондашта ремонт еш йоаккха ха йlаьалуш хилар. Болхлой, эшаш йола материалаш ца тоъарах дlадалача шера 3 установкана ремонт еш йола ха 200 да йlоахьелар. Из бахьан долаш 7 миллион сома мехка продукци ца еш йисар.

Шоллагlа бахьан бедал ца тоъаш хилар а продукци ю дlахкуяьаш хилар. Цудухьа установкаш сеца латт. Из бахьан долаш ца луш йисар 6 миллион мехка аьлови продукци.

Уж бахьанаш дlадакхара хьалха хиццача ремонтни группашта меттел хlара цехе ремонтни производство йиллай, берриге ремонтниш аlашагlтехаб. Цхьанне бе доахк ремонтни балхаш.

Керттерча фондех дикагlа пайда эцилга дукхача дакъе технологически установкай болх деттlа аlашlтlехьбаккхарах тийша а да. Дlадахача шера из бахьан долаш, дисциплина толхаеш хиларал балха плановой овсарле кхоачайъяйр установкаша. ах миллион сома гаргга мах бола продукци ца луш йисар.

Укх шера хан-ханнахь ювц балха ктогаш, планаш кхоачашьергйола гlуллакхаш ду. Иштта кхоачамбоацарен хиннадолliйшехь продукцена реализаци яра пхе бетта план 100,7 процент кхоачашйир. Цу тайппара, производство экономика лакхъяра керттерча торонех — керттерча фондех дукхагlа пайда эцара тlехь къовсам лоаттабаьб завода коллективо. Цу тlехь дlахо а кхы дукхагlа болх бе, керттерча фондех дукхагlа пайда эца лаьрхlа бе завода болалой.

Р. МАРТИРОСОВ,
Ленина цlерагlча Грозненски мехкадьтта чаккхдоакхача завода керттера технолог.

«Чечингушнефтестрой» треста ремонтникашна дукха балхаш ду укх шера А. Шерипова цlерагlча мехкадьтта чаккхдоакхача заводерча установкашта ремонт еча. Ибрагимов Сайд-Салим хьехте латтача участка ремонтникаша хана 11 ди хьалха кхоачашйир ремонтни балхаш чаккхдахарь пхе бетта заданн. Цига хьалхаре къахьегаш ба слесараш-монтажникаш Садамиров Муса, Пламнор Владимир, Кошиков Николай, механик Войно Иван, кхыбараш.

СУРТА ТlА: чаккхдоахача ремонтни балхашка хьожаш да механик И. Войно.

М. ПЛИЕВА сурт.

ГРАЖДАНСКИ ТlЕМА ТУРПАЛАШТА ОТТАЮ МОНУМЕНТ

РЕСПУБЛИКАНСКИ ГАЗЕТИЙ КОРРЕСПОНДЕНТАШТА НОХЧ-ГlАЛГlАЙ АССР КУЛЬТУРА МИНИСТРА В. А. ТАТАЕВА ЕННА ИНТЕРВЬЮ

Граждански тlема сийдолча турпалий Гикало Николая, Шерипов Асланбека, Ахриев Гlапура цlераш Нохч-Гlалгlайчене Совети lаьдал чlоагlдара къовсаш лоаттабаьрашта, керда вахар хьакхоллача хьинаре дакъа лаьцарашта дага латт, цар хlаи беча лоадаленна дага йисай республикa кьайьегамхой революционни болама цхьоалеп, дерригача кьамий вошала цьатара боккъоаши кхайкаьча ленински кьаман политика котъялара символ санна.

Хlанз, ССР Союз хьаь ювзтьеп итт шу дизарн Нохч-Гlалгlайчен автономе ях бlаь шера юбилейн дезде кийчо еча деношка, республика къахьегамхоша хьаьстта баркал оалаш сийду халкъа ирaз бахьан шоай вахар дlаденнарий.

КПСС Нохч-Гlалгlай обкома бюроси, Лакхехбарча Совета Президиумои, Нохч-Гlалгlай АССР Министрий Советоа граждански тlем тlа майра дакъа лоацаш хиннараш цlаккха бицлургбоацаш сийдолча турпалий Гикало Николая, Шерипов Асланбека, Ахриев Гlапура цlерашца белгалбаха лаьрхlаб. Цар сийна город Грозне Нохч-Гlалгlайчен халкъий интернациональни доттагlал хьахьоккхаш дола доккха монумент оттадергда.

Цунца дувзаденна, республика газетий лаьрхlа болча корреспондентана редакцей задах культура министрага В. А. Татаевга дукхача газеташ дешаьршта хьашт долча хаттарашта жоп далар дийхар.

Вера Омельяненко, «Грозненский рабочий» газета редакце пропаганда отдела заведующи:

— Миштa хьакхолаш хинай монумента проект?

В. А. Татаев:

— КПСС обкома бюроси, Нохч-Гlалгlай АССР Министрий Советои, республика дукхача къахьегамхошта лоаш хилара лоархlам, а беш 1967 шера Н-Гl АССР архитекторий Союзан художникий Союзан граждански тlема турпалий памятника проект оттае тlадиллар.

Вай скульпторашеи архитекторашеи кхоллама наькъаш техкачул тlехьагlа могайир Нохч-Гlалгlай АССР заслуженни скульптора И. Д. Бекичевен Нохч-Гlалгlай АССР lилма заслуженни деятела, архитектура кандидата З. С. Берковичен цхьана яь проект. Царна тlадиллар дlахо проектировани е а.

Автораша бокха [illegible] скульптурни архитектурни доакъош юкъедахьа эскиз кхоллаш. Хьалхагlа юкъера балха модель хийир И. Д. Бекичева (кхо метр гаргга я из). Цул тlехьагlа ворхl метр яр — из оттаергйолча метте цlаьхха хьожарa. Шайсе модель РСФСР культура Министерства монументальни памятникаш хьадара йолча художественно - экспертни совето могайи. Шоай проект хьеш автораша ларде лийшар 1918 шера бlаьсти, Советски lаьдал чlоагlденнача хьалхарча беттахьа дена оттаьь хинна монументальни пропаганда цlи хезача ленински плана принципальни идеяш.

Кусаев Адиз, «Ленина никъ» газета редакце культуре бетто отдела заведующи.

Тlахьежача миштa хургья монумент, малагlча метте отташ а из?

В. А. Татаев:

— Грозне бахе нах граждански тlема турпалий монумента массозлизм моделлга хlана а тlехь хьажа йиш йолаш ба. Из ворхl метр лакха йола гlишло Победа проспект дlайолалуча оттаяй. Цу шедалех хlаьхье а белгалде боагlа я авторашта И. Д. Бекичевая, З. С. Берковичая Нохч-Гlалгlайчен сийдолча турпалий чlоагlах, кхоталоаре, цlенкха доакхаргдолча интернациональни доттагlала идея хьахьокха карагlдаьйна хила. Монументальни гранитна бокхача киерах хьахулаш латташ сеца хет уж кхо фигура. Йоакха скульптура хоза тарлу майданеги гоналхьарча гlишлоштеп ансамбла юкъе. Монумента шаи оагlораьа йовржальа шаи байракха формана тардеташ бала шаь гранитан ша оттаерг-ба.

Марзия Зинаид, «Комсомольское племя» газета редакце пропаганда отдела заведующи:

— Малагlча материалах хьалъеш я монумент?

В. А. Татаев:

— Материала дикал — художественни ца лаьрхlа хlенин цхьа беза а я. Монумента керттера идея турпалал, къонахчал, чоаглаьне ца хиларца цхьана ей, гlатта йода, хургдолча вахарга хьежаш а цхьаьне юкъедаккхаш белгадоакхаргйола материал лаьрхlар авторски коллективо.

Материал шоай тракташте цlи хеза йолча Армене, Азербайджане лийхай. Эггара тlехь бlарг тlаттар вай Дахьех дикагlа йола памятникаш хьалкахьа Житомирски областа Коринни ахкача моттиге доаккхача гранита. Цlе бос, шаьрье па эза фактура эггара дукхагlа тоаш я художественни уйлашта.

Белгалле доагlа, украински нарьера болхлоша вежараша санна, бизача доттагlаlа безамца материал хоржача дакъа лаьцар хилар. Цунах цхьа дакъа Грозне хьалена. Кхеба кийчбе Москвера равчикаш хlийкхаб. Гонох Грозне керттерча майдан тlа В. И. Ленина памятник оттаергя дикагl ловцаш хиннаб уж, хьалха.

Паша Мамьмад-Ратим, «Сердало» газета редакце культуре бетто отдела заведующи:

— Малагlа гlишлоштьара организацеш я памятник оттадерг долаьрвоннар, мада хьалхадаьрхlан из?

В. А. Татаев:

— Гlишлоштьара болхлош «Чечингсельстрой» треста № 4 йолча гlишлой-монтажни управление (начальник М. С. Вислинов) тlадиллай. Скульптурни монтаж яра кийчон балхаш хаьь хьынай коллектив, хlана гонахьара моттигаш хоавеш, тоаеш я из.

Граждански тlема турпалашта Н. Гикалона, А. Шерипова, Гl. Ахриева хеташ монумент торжественно хьаелла лерхl Нохч-Гlалгlайчен автономе 50 шу дузача хана.

МАССАНЕ А ДЕКХАР

Укх тlехьарча хана кьча анализаша къаьгта хьахьекхад юрташка бахача наха цхьайолча хана кlезига мара электрически энерги кхоачаш ца хилара керттера бахьанаш электрически сеташ лорадара боккъонаш телхаелга хилар. Масала юрташка бахача наха цхьаккха хоаттам а боацаш шоаштa эша ток яхьа езача дlадаьара фешарча линеех аьшкасаьргаш дlатуве, изоляторaш йехаю, машинаш; тракторaш тlехйоах ЛЭП-а опорашта тlагlолле, иштта кхыдараш.

Уж лакхе дийца бахьанаш нийсаларах еррига дlахедача тех 62 процент хул. Хlаьта —21 процент ток дlахедаеш меттигаш нийсал ди къаьнъаш дегlа дийхача нах, чlоагlа мукх бдьиича хана, мохк аьгlча йийа. Халахета а йоагl - йоагlача ток нийса дlа ца кхачарах бекхе ба потребителаш шоаш. Цар электрически сеташ лорадара боккъонаш телхаярах [illegible] хо нах, хьайбаш хоадеш е [illegible] деш моттигаш а нийслу. Нагахь санна фермашка, мастерскешка, ялат латтача хьатташка, нах бахача цlеношка ток йоацаш бисача потребителаша бекхе бу электрикаш.

Хьалха ал ма аллара электроэнергеца потребителаш lалашбеча нийслу кхоачамбоацараш цаьха шоай бехкагlа нийслу. Масала, Серноводски станицера ЛЭП-а опора йохайир трактористa А. Ф. Горина, аьшкасаьргаш lодахар, ток йоацаш бисар цига баха нах. XIX партсъезда цlерагlча колхоза трактористa С. Т. Горкаленкое 1971 шера 31 декабре Троицкe станицерча Мостовой улицагlара ЛЭП-а опора йохаярах кхы деллир бахача наха боадеча цlенбaкa. Иштта керда лаьи йохайир укх шера Соагlнча бахача С. Т. Сатукиева, Х. З. Узиева, цу юртарча трактористa Б. М. Картоева бехкагlа.

Цудухьа моттигерча органаша, милице электрически сеташ лорадара боккъонаш телхаераш бехкебаме ца беза.

Электрически передачай линеш (ЛЭП) лорaяра эшаш йолча лаьрхlа дола документ ца хилча хьалхе боккъо лаш мелагlа йола сооружени цlа, кхаь метрал лакхагlа йола транспорт лела йиш яц, кхаьх аргlаш де йиш яц. Цул совгlа хьалха йиш яц кхыча станаш, доахьиша йола помещенеш цlи йогlаш а йиш яц.

Электропередачай линеш, подстанцеш телхаьрчарна 75 сомага кхаччалца гlуд юх, цул совгlа дерриге балхаш цар четагlа ду.

Электрически сеташ лорaяра боккъонаш телхаерашца Магlалбика районе беш бола болх доккхаме ба. Бехктокхаме ца эзаш ниятаи цхьаккха саг, наха юкъе кхетама болх бу. Электрически сеташ лорaе декхарийла а, еррига общественность.

В. ДЕРИАЧ,
«Грозэнерго» электрически сетой служба начальник.

ТlАБОАГlАЧА БЕТТА ЧОТАХ КЪАХЬЕГ

Грозненски «Индпошив» фабрикан цехашта юкъе эгара хьалха [illegible] шера план кхоачашйъяй М. В. Абусунц керте латтача кхоадагl-[illegible] мастерске коллективо. 22-ча июне дена тlабоагlача бетта чотах [illegible] я из. Укх юкъедисача [illegible] планал совгlа ю кхоачашйергда 600 сома мехка хlама.

Хьинаре къахьег цига хlинаш тегача мастераша из. Митрохинас, Баталовас, Прохоровас, кхычар. Цар хlара сменагlа норманаш 170—180 процент кхоачашдаь.

И. КУЛЕБЯКИНА,
тхо цеха бошм ния.

* * *

Новогрозненски мехкадьтта чаккхдоахача завода цехашта юкъе къерача хьье хьалха латт Румянцев Петр Ивановичь керте латтача бригада коллектив. Мехкадьтта продукция арахецара ах шера план 17-ча июне кхоачашдаьй цо. Хlаналена планал совгlа арадийнай эзараш сомай мехка продукци.

Иштта дика къахьегаш ба Чурсунов Николай Федорович, Тасанов Заид Юсупович керте латтача установкай техкалагаш. 22-ча июне дешо шоллагlча ах шера чотах къахьег цар.

Л. БАГРИНЦЕВА,
Новогрозненски мехкадьтта чаккхдоахача завода планови отдела экономист.

СЭВ: интеграце керда горизонташ

Доттагlала кулг кховдадир Урало

«Дукхьа дlаале бож а вайга хlана: Менделеевски таблица бокъоне ма ма керда хlана дац аьнна хьаьттад хlанз Урале, — аьнна шира хьинай воцаш йолча советски академика Александр Ферсмана. Чот-са я саргваншн дукха дола Уральски лоамий рузыйн къьатта, сина карадерзаде лоададе Советски lаьдал дальна цул оlехьагlа. Шахтамен руднийкаш, домнаша а мартенаша а ваьар денияц lалаьмаге дукхача машинашчеча предприятешех царех керттерча — еза-йоккха машинаш еча Уральски завода — «Уралмаш». Цул конкрибарам хlара арахоца вай хахара эггара йоккхагlех низ болашагlех бола техникагlа [illegible] карьерашкара бахl а ма [illegible] Цара тхо шу заводал Уралмаш коллектива СЭВ-а [illegible] предприятешца айкха бувзамаш доаттаду...

«Уралмаш» ц[illegible] лаборатoрешкен хаст-каста хаза йиш я польски болгарски, венгерски а немецки а, монгольски румынски кхьаьмаль.» Доазол дехьара дукхха специалисташ укх укхаза lомабала е дунен халкъашта юкъерча семинаре дакъа лаца, укхазe стажировкаш хул цар.

— Вежарашка долча мехкашпара бувзамаш кхы а аlхагlа хиннад социалистически экономически интеграце Комплексни программа тlайнцачул тlехьагlа, — яхаш дийцар сона «Уралмаша» Генеральни директора Рыжков Николай.

— Массе оагlорахьара делаьду цхьана гlуллакхаш. Царех да СЭВ-а мехкашта техника лоаттаяр а, цхьана lилмани практически конференцеш, семинараш, симпозиумаш яр а (уж хlанзалe 250-нел тlехьйьнай), предприяте мехкашка кхыча мехкашкара болхлой специалисташ lомабар е..

Из деррига а дика кхетадеш да. «Уралмаша» йоккха опыт ма йий дунен тlа йоккхагlйола гlа боаха экскаватораш, бурувдеттен дробильни установкаш, домейни пайшкашта оборудовани хьее проекташ уттаяр уж хьарах.

Хlанз укхазaй аlашагlдоккхаш да, масала, «ЭКГ 8И00» маркал йолча ший тайпарча экскаватора доакъош.

— Цу цифраша гьаьбокх, — йоахар керттерча конструктора Сатовский Бориса, — цуи ковша чу 80 кубически метр чулохшад, тlаьска дlоахаял 100 метр хидар. Экскаватора балха овсарле — шера 20 миллион тонн порода. Из 2—3-зза дукхагlа бе хlинзерги машинашта бе могачул.

Йоккхалгех низаген дилача экскаваторацa къовсалургйолаш я уральски специалисташа кийчъеш латта 5000 кубически метр чулоцаш йола домкшн пайшк. Ший балха овсарленга диллача хаьаракарчеи доазол дехьарчех дикагlйолча образецел 1,5—2-зза тlех я из. Заводе кlезига кийчъец замо эггара чlоагlагlа дlадехраша ма яххара йола кхы тайпа техника я. Алхха укх тlеххьарча шин шера укхаза кийчъяй сеттера керда 100 совгlа машини механизми. Цунга хьежжа ядеттеш а я уж.

Дlахача пятилетке (1966—1970 шш.) аллха социалистически мехкашка уральски мастераша дlайхьайтай прокатни станашта яллайтта эзар гаргга тонн оборудовани, шовзткъа совгlа карьерни экскаватор, тlелкlоарга мехкадьтта скважинаш йохха буровой установкаш. «Уралмаш» марка тlалаттача техникана кийчдаьа социалистически мехкий дукха гlирсаш — Польше Висла яхача хи тlара йоакха гидроэлектростанцеш, дунен халкъашта юкъера «Лир» яха высоковольтни энергосистема, Болгаре хlара карьерашка тlа-тlа дукхагlа тьа техника. Дуйта хо йоакхаш оборудоване йоккха пайда хьайтай Болгаре Кремиковцке «Дунай-Вашмо» яхачеи металлургически комбинаташка шийла прокат еча цехашта Болгаре оттаергья дакха балха овсарле йола «Уралмаша» марка тlалатта йробильни установкаш хьераши.

Цу тайппара, массе хана а шера-а лоаттадаш да уралмашкий дунен халкъашта юкъера бувзамаш. Предприяте кхьаьттел къьетта «Доазол дехьарча мехкий заказий бюро» а йиллай.

Дукхха шоай тайпара машинаши агрегаташи хьаеча дакъа лоац советски специалистел совгlа доазол дехьарча цар коллегаша а. Заводской рационализатораша кийч а яь, балха юкъейихьай экскаваторий рама тlачlоагlьо прогрессивни метод — сварка. Цу гlуллакхa пайда йийаб социалистически мехкий опытах.

— Уральски коллегашца цхьана, — йоах хьалхи укхаза йолча «Ость» яхача комбината начальника заместителa Эрхард Громанa (ГДР), — дика кхоачийду цаха тайп-тайпарча металлех слитки лоаладорен уж дикагlа хилийтаргдолла керда процессой таккара дола экспериментальни балхаш..»

Предприяте тlа-тlа биззагlа пайда эц СЭВ-а членаш долча мехкашкара ухача lилма-техническ информацех. Алха цхьан 1971 шера 30 эзар гlана кийттайа тайп-тайпара информационни материал тlаьхийттай справочни - информационни фонда. Царех пайда а эцаш аlаштlехьдаьйнад шера цхьа миллиони ах миллиони сома экономически эффект луш дола доккхий 300 гаргга керда кlезаш производства юкъедахьа. Шийла карагlдийначa технически хlамаех вежарашка долча мехкий дукхача предприятей коллективашка йоаз бу «Уралмаша».

Завода «Къахьегама музей» (хьазнорт а йолаш я!) кьоаха оттадаь кlезига дац советски меттел кхыча социалистическа а мехкий совгlаташа белгалдаьха дола балхаш дахча кхыта сурташ. «Золотой крест заслуги» яха польски орден еннай керттерча конструктора отдела бюро начальника, Нова Гута яхача металлургически комбинате блюминг аlашагlйоллача дакъа лоацаш хиначa Осипов Алексейна. Чехословаке шийлача прокатa цехаш шоай хинмакхе болх бе йолалийтарех прокатни оборудоване керттерча конструктора заместителa Коряжин Константина къахьегама медаль еннай. Цхьаболча специалистий — Надимова, Константинов, кхычар гlуллакхаш белгалдаькха болгарски орденашцеи медалашцеи.

Социалистически экономически интеграце комплексни программа тlа оттадаьл дика аlаштlехьдаьхха арахьара бувзамаш дlахо кlоаргделяе вагадоаллаш тоаделеи.

— Шоай зана — яхаш дийцар сона завода керттерча инженера Кондратов Юре, — «Уралмаша» марка тlалаттача агрегаташна [illegible] яхача республике [illegible] Цул [illegible] технически [illegible] кха лайра болгарски оагlонна. Уральски специалисташа, вежарашка йолча республике а баха, Комаров Василе lелагlча софийски завода повкъостал дир чоалхане оборудовани арахецагла аlашагlехьдакха. Цунц модернизаци яра бола дlахо цхьана бе дага да тхо.

Йоккха бефкат хьалар дукхача Польски предприятеш коллективашца аlаштlехьдаьйна цхьана йолладьча гlуллакхех а. Цу мехкашна тlа-юха лелаеча гlуллакхашна тlа-тlа дукхагlа доаттаю кооперировани поставкаш. Масала, «Уралмаш» ПНР-а хаухьаьт масляни выключателаш. Цига нарах пайда эц дlа-юха лела трансформаторий подстанцеш кийчъеча хана. Цул тlехьагlа Советски Союзо хаухьаьт уж станеш газ мехкаттен доахача промышленноста предприятешта.

Цхьана малдена гlудацдаь дика формаш аlаштlехьдаьйнад «Шкода» яхача чехословацки объединене коллективашца а. Йоккхача шин промышленни комплекса конструктораша аlаша дага а бувлаш кийчъяьй моталкашта шийла прокатка еча станашта [illegible] проект [illegible] технически [illegible] (специализаци яьй) Чехословаке...

...«УЗТМ» яхa цlе дяь язъян тlадатта эза — еза-йоккха машинаш еча уральски завода эмблема дика йовзаш я дунен тlарча еррига континенташка. Дlахо а керд-керда машинаш кхыча социалистически мехкашкарча партнераша цхьана хьье лаьрхlа ба свердловски машинашеран. Цу тайпара цхьана леладу гlуллакхаш — lилма - технически революци йовкъа гlоала бlубецца дlахьалдаьккхаьра бола техкаш.

Владимир САФРОНОВ,
инженер
(АПН).

Магlалбика халкъа тlахьожама комитете

Укх деношка кенайоаллаш тlа дlабалаьнаб 1972 шера хьувкъан чувнара детаба КПСС ЦК, СССР Министрий Совета сецам. Из кхоачашбара боккхий кулгалвей специалисташ, механизатoраш сарцагlбаха декхарийла а партийни, советски, профсоюзни органаш. Цу хьакъехьа дукха декхарийла а халкъа тlахьожама органаш а.

Ялат чуэца ха сапсагlорташа укх деношка Магlалбика халкъа тlахьожама комитете района совхозий, колхоза, потребкооперацей предприятей группай председателашца семинар чаккхдаькхар. Цу семинаре гlулбеннараша лелхе йолхбалаь КПСС ЦК, СССР Министрий Совета сецам хlабовзийтар халкъа тlахьожама районни комитета председатела С.-Э. Ибрагимова. Цунца хулхинейка ерта боахана, торговле организацеиа хьаккашка латта декхараш болхадаьхар. Ялат чуэца техника, транспорт кийча йий, цу тlа болх хьбе механизаторaш тоий, торгоаде боккхоша цу гlуллакха къаьа кийнаrа цlаьхха хьожийта тlакхиlар халкъа тlахьожамхошта, хьувкъан чувнахьеча нехъа боахашика тlахьожаи лоаттабара хьоашабир районни комитета членаш.

Городской комитета укх тlехьарча ший заседане «Грознефтегаз» НГУ № 3 йолча цеха начальника Б. В. Дзгоева, халкъа тlахьожама группа председатела К. А. Шалимова шоай предприяте «Производства резервах пайда дикагlа эцарах, халкъа боахамо экономе режим чlоагlъяраха» дола КПСС ЦК, СССР Министрий Совета, ВЦСПС, ВЛКСМ ЦК Кисьмо кхоачашдаран доча лаьпа отчет йир.

* * *

Цу хьакъехьа оттаь организационно - технически мероприятеш кхоачашъяр бахьан долаш укх шера бlь бетта 195 эзар сома мехка экономически эффект хьахулийтaш дола гlуллакхаш чаккхдаьхад предприяте. Дикка тоадаьд укхаза газа транспортировка ерг, болх ца беш хилнача трубопровода демонтаж яьй. экономе режим чlоагlъяьй. Цудухьа плац 108,6 процент кхоачашъе ьттув баьнхаб предприяте, продукцета дlадодар 52,3 процент лоходаьд. Из деча дукха дика гlуллакхаш карагlдийнад цеха халкъа тlахьожамхошта.

Цунца цхьана районни комитето белгалдаьккхар цар балха дола хоадамболлаш дола кхоачамбоацараш а. Шоай мероприятешка цар дlалийдаьдар Вознесенски газ чакхйоахача завода кхы тlа е 600 — 800 эзар кубометр газ ялара Али-Юртарча установке перемычка е, экономе режим чlоагlъярах 1500 кубометр хий кходе. Уж пункташ хlанз а кхоачашъяьза я, кхыдола кхоачамбоацараш да. Халкъа тlахьожама группа ший боах керттерча гlуллакхашта тlаберзаьбьи цеха балха хоадамболлаш анализ еши бе беза, аьнна дlаяздир районни комитета сецам тlа.

Дукха ха йоацаш Ачалкхерчей Долакоарчеи участкови больницаша наьха уналцlено лораяра болх мишта аlаштlехьбаьккхаб хьожаш хилар городской халкъа тlахьожама комитет.

Ачалкхерча больнице кхоачамболлаш медперсонал яц. Больнице педиатр, гинеколог вац. Из бахьан долаш берашта кхаллахан дарбан гlулакх доаггlача тайпара лоаттале йиш хилац. Хlаьта укхаза хlанз болх беш бола лорaш а бац шоай декхар дизза кхоачашдеш. Бахача наха деррига диспансерни тlахьожам лоаттабац. Санпропускник, канализаци болх беш яц, дукха антисанитари я больнице чухьа а цул гонахьа а. Уналошта лоаттабу кхача хила беззача тайпара дика бац. Керттера лор нов. Аушев каст-каста балха тlа воацаш хул.

Цу тайпара кхоачамбоацараш гучадаьлар Долакоарча больнице а. Цул совгlа цига каст-каста нийслу къахьегамо дисциплина телхаеш, хала пачхоагаш хиннача сага эшар дара лораш саргагl да боадаш моттигаш.

Из деррига доаггlача тайпара шоай заседане дийца а дийна городской халкъа тlахьожама комитето. Ачалкхерча участкови больницa керттерча лора нов. Аушевна строгий выговор елар. Долакоарча больница керттерча лора нов. Батыжевна — выговор.

С. ШАБИЕВ.

КЕРДА-ДАРАШ

ЛОТЕРЕЯХ — ВЕЛОСИПЕД

Наьсаран районан Центральни сберегательни кассе вере ТІой Юртарчу юккъерчу школа 6-чу классан дешархо Гадаев Джабраил. 30 сом ахча хьадж бена РСФСР финансийн министерствас хьоалагІе еракийцача ахчан — кІамай лотерея № 174-и сери 17190-и йола билет хьалакхар цо. Джабраила аьлар 60 лагинах кийцача шин билетах цхьа билет ирая доьхьа хиннед са. Нанас, мукъабенцаб цунна ахадж кьазца а цунах велосипед эца а.

Наьсаран районо чІоагІа наха діевц ахчан — кІамай лотерея. Ер шу доладелча дена 8 эзар сома мах 27000 лотерейни билет нійцад унхаза, хІевта цу лотерееех діабакхача 5 бетта 7044 сома ахадж бенаб. 1972 шера денача кхажашта юкъа боккха мах бола хІамаш я. Масала, Мусиевой Зайнаповаи 250 сома мах бола холодильникаш аьхар.

Нохч-ГІалгІай АССР гострудсберкассайн госкредитни управлени.

КЕРДА КНИЖКА

Укх деношка Нохч-ГІалгІай книжкайн издательствас кепа а теха воссий кертала арахийцад КПСС Нохч-ГІалгІай обкома секретара, экономически Іилмай кандидата М. А. Дорохова «КПСС XXIV-ча съезде общественни производствона эффективностах яхара кьийна цІи йола брошюра.

Цу книжка тІа дувц, къахьегама овсарие лакхьеш, автоматизаци механизаци, ишта Іилмана а техникана а карагІдьнараш производстваша шерра юкъедоалаем, Нохч-ГІалгІайчен промышленни предприятеша, колхозаша, совхозаш мишта лакхъю общественни производства эффективность.

Шадола кІезигагІа а делащ, продукци аддукхагІен дикагІен яккхара наькъаш производствана чура торонаш лахара боккха хьехам лургба брошюрас республика промышленностей юрта боахамеи специалисташта а берригача къахьегамхошта а.

Ю. ЮСУПОВ.

ДИНА САЬЙАР

Діадахача пІаьраска хийнахь сайрийка Грознерча предприятей къахьегамхой кхьача республикай городанца туристически маршрут тегІа баха хилар.

«Октябрьнефть» НГДУ новэткъек пхиьн, юрта боахама культураш лораяра республиканеки хозрасчетни контора укхаь лтт болхло Баку, «Грознефтехимремстрой» цхьоалагІча больница болхлой — Тбилисе, аэропортен химкомбинатех болхлой — Каспийски форда тІа хилар.

Кисловодске, Пятигорске, Нальчике баха хилар «Грознефть», объединене, Грознерча ПМК-31, «Художник» фабрика, кхьача предприятей къахьегамхой.

ЧІоагІа самъердаме хилар цар экскурсеш.

Ш. БАТАРБЕНОВ.

ДЕНАЛ А МАЬКАРЛО А ХИЛЧА

Ший вахара наькъах доаккхал де йиц йолаш ва милице капитан Пьянков Андрей Иванович. Милице балха валеча а дукха дика гІулакхаш карагІдьнинад цу хьинар долча массана а нахана Іимерзача сага.

Дахьен Сийлахь-боккхача тІема тІа дакъалоацаш виннав из 1941 шера вена тІом чакхбаллалца. Кавкасела, Кавказера, Шоашта, Вешлера, Румыние хаьнча... хьачар ца тІом бол. Паншахьалхен барх болгаш оьгалкьамашхар цун йоал. ТІема алана 1945 шера аьнда кхолладелар коммунистически парте.

ТІом тІара діакІирзачул тІехьагІа «Октябрьнефть» цхьоалагІча промысле локкхагІвола оператор волаш болх бир цо. ЛоххагІа разряд йола Андрей Иванович Баку вохийв межадатта доаккхача мастерий курсашка. Итт рационализаторски предложени ду цо. Уж шенир балла юкъе а йоалаю. Цо болх бу промысла комсомольски организаци секретарь волаш. Дакъадоац ВЛКСМ Централни Комитете хиннача комсомольски организацей секретарий ЕррасоюзанІ совещане.

Дукха дийнад Андрей Ивановича. Цун я юкъера юридически, лаккхера политически, педагогически образовани. Чакхъаьккхай КПСС Грозненски горкомера марксизма — ленинизма сайрийнара университет. СССР журналистий Союза член ва.

1953 шера денз ва Андрей Иванович милице болх беш. Денал а маькарло а ца хилча кхоачашлургдоаца дукха а дика гІулакхаш карагІдьнинад цу юкъе капитана Пьянков Андрей Ивановича. Гуча а биахеш лийнаб кхерамие сулаихой. Шерача, иразерча вахара новкъа баьтаб харц никъ хьалаьца хинна дукха а кагирхой.

Цо нийсача новкъа баьха дукха а кагирхой тахан іхе шера план кхоачашьеча хьалхалаттарий мугІарашка а болаш къахьегаш ба. Цар доккха баркал йоах вай да санна лоархІача Андрей Ивановична. Царгара кхьакаташ ух цунга. Царга кхьдат юха ца хьадеш, дег тІера доагІа дІайха доаш ва оалаш Іаш Андрей Иванович. Цо массана а ший керттерча декхарех цаІ лоархІ хьалхххаш йолча тІаьлена кхетам балар, вай замах хийрача гІулакхех из лораяр. Цулухьа хила а мег Андрей Ивановича сеада дукха къона доттагІий. Цунах де а доагІаш доаккхал ду республика МВД приемника — распределителя оперативни дакъа начальника заместителя, капитана Пьянков Андрей Ивановича.

Андрей Ивановича боккха общественни болх діахьу организацка. Лаккхера политически образовани хиларах тарра из пропагандист ва. Журналист хиларца цун материалашта кепаст республика газеташа, каст-каста цун очеркаш хоз радио гІолла.

Уж дерригь гІулакхаш кхоачашдарца цхьана лезалий дика да а ва Андрей Иванович. БартцхьоагІонца, вІашш безаш бах уж Горпезоетайце балха йолча цІенхьалаца Александра Павловнайца. Цар йоІ Таня Тюменски индустриальни института йиьлагІча курса студентка я.

Укх деношка 50 шу дузаш хиларца даькъала а вуваш Андрей Ивановича ахчан совгІат делар Нохч-ГІалгІай АССР чура гІулакхий министра.

ПЛИЕВ М.-С.
Т. Арчаков сурт.

ТЕШАМЕ ГІОНЧА

Халкъа дружина — правопорядок лорача хьинаре дакъа лоацача массови организацеех цаІ. Цар балха тІа керттердар — зуламаш общественна зе деш дола харцахьара хІамаш ца хилийтар, общественна дуьлала йола молагІа гІулакхаш леалургдоацахьалаш вІаштІехьдахара наькъаца наха кхетам балар.

Хьожаргда вай республике дикагІйолча халкъа дружинаех цхьанее — «Красный молот» завода халкъа дружина белхтекхаме декхараш практически мишта кхоачашду. Цеховой организацеех латташ йолча дружинаца 1114 саг ва. Уж, керттерча даькъе, болхлой, инженераш, техникаш ба. Дружина керттера ядро я коммунисташи комсомольцаши. Общественникаш юкъера лаьрхІача 25—30 шу долаш нах ба. Дружина командир ва М. И. Карташов. Штаба низьеолагІа завода парткома секретарь Ю. В. Кузнецов. ВЛКСМ комитета секретарь В. Половинкин, цхьайолча цехий начальникаш, хьалхалатта инженераш, мастераш, болхлой. Дружинай балха керттерча формах цаІ — улицашка ха дар.

ХІара сарахьа завода микроштаба помещене гулду цеховой отрядаша хьежабу дружинникаш. Дежурстве ваьхкараш та, массаза а хІар мо, инструкташ тел чурча гІулакхий Ленински районни отдела участкови инспектора милице локкхагІволча лейтенанта вав. Севрюкова е дружина командира нов. Карташова. Каст-каста инструкташ ю Ленински РОВД начальника Е. И. Пантелеева е цун заместителаша А. И. Саруханова, Н. П. Хецкоева. Ала деза да, завода дружинникаша массаза а милицеца айхха бувзам а болаш болх беш, мероприятеш цхьана чакхйоахаш хилар. Завода халкъа дружина членаша тІахьежам лоаттабу заводской культурай гаалаГарен парке, клуба йисте, микрорайона улицашка, кхувш болагІарашцара болх вІаштІехьбоах, ха кхача хана бераш улицашка леларгдоаца гІулакх ду — лоацца аьлча, молагІа я шоай районе хулаш долча хІамашна хьалхара шоаш белхтохкаме лоархІ. Завода территорие тІа тІехдика порядок лоаттаба партийни, профсоюзни, комсомольски организацешта новкъестал ду дружинникаша. Дружинацо я ерригга № 11 йола цех чулгагІаш йола Нохч-ГІалгІай АССР МВД ГАИ общественни инспекторий группа я. Цу группа членашца новкъостал ду автотранспорти гІашлойн кхерам боацаш лелийта Іалашдара.

Дружинникашта цхьайолча хетгІаш отпуск. Алкха 1971 шера дика болх барах, республика МВД приказагІа, завода кулгалдоацо, город Грозненча Ленински района партийни советски организаци промоцени вай массех итта наха. Цар юкъе З. С. Безуровна, Л. Н. Голованова, Н. С. Кузьмина, дукхача кхычара. Дружинникашта дикка новкъостал ду завода парткома секретара Ю. В. Кузнецова. Цехий, участкий партийни организацей секретарий совещанешка лацуетІ цехий а оргача завода а халкъа дружинай балхах долча дешага. Дукхача цехий партийни собранешка а миттш юнхаштта къаныл хул дружина балха хьакъехьа. Цехгазеташ тІа каст-каста доаду дружинникаша. Цар критика а маларш тІехдоахаранта, балхах хьехлареш та, лерагІоаьнарашта.

Ал дийнар цхьан дружинах. ХІьача цу тайпара дружинаш республике иттам я.

Шеко яц, дружинаша шоаш дика хилар практике бахьешна хьехкхаш общественни самоуправлене лоархІаш формех цаІ йолаш хилар. Цар шоай йоккха авторитет яьккхай, халкъа бизза тешам шоаех беннаб.

Б. ДЕМЕНТЬЕВСКИЙ,
милице лейтенант.

ЦІИЙ ДІАЛУРАШТА

Таханарча медицина эгара низ болча дарбаех цаІ цІий доттар да.

Дага операци оргІолаш Іилманхоша лаьрхІа аппарат яьй, цо бу увахлучу дагон лехьашеи бе база бовл, хирургіе дега операц яча хана. Цхьабакъда, цу тамашийрча аппаратах болх беча 5—6 литр донорий цІий деза.

Хьалха саг ІЭ я лаш хала кхиие отравленеш хилча вІана хувцара цІий дотт, вешта аьлча унахочуи шийна метта донорий цІий чудетт.

Цу тайпарча унахочун дарбанна, из ца валийта 15 литр гергга цІий деза.

Дукха цІий діадоаш берашдеча новношта дарбанна. Цу гІулакх къона неаной дукха кІалхарбьеаб.

Донорий дукха цІий оа цІий еш йола препараташ хьаьра.

ХІара сага ха лов, цІий этар фуд, мелд из дегІаца, сенах хул из, сенна деза из кагаІ

ЦІий лаца сцаола чІа... ХІара сага дегІаца 5 — 6 литр да (7 процент сага дозалах). Дега болк бар бакьан долаш цІий деним дегІаца лелаш да. Пехкаша гІолла чакхдоалаш, цо тІаьц кислород, тІаккха кислород а кхьийола пайдане веществаш а дерригача дегІаца діаккаст.

ДегІацара кхо дакъа, е ах цІий діадаьлча саг сикха ла цІий чу ца деттача.

ЦІийх доала дарбаш адамашта довза дукха ха я. Эггара хьалхе цхьан сага цІий вокланна деттад Лондоне 1819 шера, тІаккха 1832 шера Петербурге. ДукхагІа йолча хана цІий доттар унахошта чІоагІа низкъала долаш а цкъаза саг леш а хинна. Из бакъан долаш цІий доттар держаш хиннадац. XX біь шу доланлуш Австерча Іилмахочоа Карл Ландштейнерах чеха Ян Янскиннен цхьатарра гучадаьлар эритроциташ цІийцарча цІе кІамаш. Царех кхьача группай цІена плазма е сыворотка техача вІашагІьоваалуш хилар.

ЦІий дакъалу вІаши тардарга диллача йиъ группана. Цо теро хулийт унахочун группага кьамка цун эшаш дола цІий деза.

ЦІий группа — саг вешьесь хулеш, саг дунен тІа мал вах хувцалуш яц. ХІана тІехьарча хана унахошта цхьатарра группа йола цІий дотт, вешта аьлча, I группа йолча унахочоа I группа йолча донора цІий дотт, II группа унахочоа — II группа донора дар.

«Донор» яха доша хьадаьннад «даноре» яхача латински дошах. Вай меттала даькхача «совгІат ду» яха маІан долаш да из.

Хьаннал цІий доттар гІулакха метта даьхар йийсалацар. ХІинз, хІара шера 2500 эзарза цІий доттача хана, донораш ІалаьматадукхагІа хиннеб.

ХІара шерра цІийх цун препараташи дукхагІа эш, донорий гІулакх совдуал. Дукхача шерашка донорашца гІулакх леладена Іилмахошта гучадьннад, могаш волча сага ший цІий діадалар вІаплазане а доацеш, дарбане хилар.

Донорга цІий дукха даннйц, из сага дегІа хоа е лац, хІана аьлча дийн бийсен даьпча из меттаоттенда. Цамогаш воацаш саг шера 4—5 литр цІий діадала йиш йолаш ва, ший дегІа цхьаккха зе а доацеш.

Хьанах хила йиш я донор?

ХІара 18 шерага кхаьча унахоцІена саг донор хила декхарийла ва. ХІара донор хила леарІача сагага лерий комисси хьежа. ЦІий діалучен цул хьалхарчен дийнахь цхьанна а тайпара малар мала йиш яц. ЦІий діалучен цул хьалхарча дийнахь донора даа йиш яц хьалха тІама (малха, шура, тІоа, морожени, бадах оа хІама).

ЦІий діадалалоахьа донора даа я бакъакьа да дерсте доаца дулх, маьхк, кисель, сом, чай. ЦІий доккхаплтьа донорга мерза чай молийт кІайча маьхкаца, цІи даьккхина дика хІама дунийт. ЦІий діалучен шоллагІчен дийнахь донар балкара мукъеволийт, аьхке а ца лоакхаш. ЦІий діалучарна цу дийнахь мах боацаш дае хІама лу.

Мах боацаш цІий деннача донорашта «ЦІий тІедам» яха значок лу 5, 10, 15-за мах боацаш цІий деннача донорашта III-гІа, 2-гІа, 1-гІа степень «Донор СССР» яха значок лу.

Дукхазза шоаш цІий а тийна, цІий діадела кхы а нах тІаккхийлача донорашта «Почетный донор СССР» яха значок лу.

Кьастта цІий діалуш дакъе йоалеш болча донорашта печкаьалкхен совгІаташ тел.

Таханарча дийнахь цхьа меттиг яц Советски махка, донораш боацаш. Йоккха меттиг діалоац донорий гІулакх нах юкъе доархадара СССР-а Ціеча ЖІаргех Ціеча Ахбеттен Обществай Союзо.

Маьлаза дела донорство — эгара лоархІамерз а советски наьха сийдола а гІулакх да.

М. АЛБОГАЧИЕВА.
Нохч-ГІалгІай ЦІеча ЖІарга республикански комитета председатель.

Укх деношка вай республика культура учреждененшна болх бе діагІоргба культпросветучилище чакхъяьккха 79 саг. ХІана экзаменаш діалуш ба уж.

СУРТА ТІА: дирижерско-хоровой отделени чакхъяьккха печкаьалкхен экзамен діалуш я Лукьянова Люба.

Т. Арчаков сурт.

«Даьхенах, доттагІалах...»

Укх шера хьехара юкъе ВЛКСМ ЦК, СССР просвещене Министерства, СССР Министрий Совете профтехобразовани комитета дедаьлар сочинений яздарІа Ерригсоюзан хьажар. Хьажара гола яр «Даьхенах, доттагІалах, сага цкьях».

Вай республика школай, профессионально-технически училищай дешархоша а шерра дакъа лаьцар цу конкурсе. Дукхаьа шьаьг г. Грозненча школай яз эзар дешархочо сочинени язьяьр хьаьрра дакъа лацарга.

Цу хьажара итогаш вай, гуча даьлар советски махка, шоай города, шоаш болча района, истори довзарцара кхувшболагІаш рий самъердаш совбалар. Цу совгІа цу пайдаерча гІулакхо тера хинийтар тайп-тайпарча гаргара дешарча, тайп-тайпарча къаьмара бола кхувшболагІарий интернациональни кхетам лакьба.

Дукхача школай дукхача дешархоша язьюча сочиненашта юкъе хьоржи доакъошнаш болгаьбай тхьа дешархочун сочинени. Уж я № 29 йолча школа 10 «г» классерча Мамиева Зарай, № 2 йолча юкъерча школа 10 «а» классерча Комлева Людмилай, № 18 йолча школа 10 «а» класса дешархочун Шинкаренко Геннадий язьяр сочинени.

М. РАШИДОВ.

ХАОТТАМ

Тахан республикин Грознен гІолла хувцалуш моркаш е йолаш, делкъел тІехьагІа цхьаьца йолча моттигашка лоацпача юкъа догІа а делкаш, малхбузехьара гІаьххьача боарме муха а хьекхаш, республике 26—31 градус, Грозне 28—30 градус йІовхал а йолаш ха отта тарлу. — 28 июне денз 1 июлага кхачалца хувцалуш моркаш а йолаш, лоацпача юкъа догІа а хиларах цхьаьца йолча моттигашка да а къувкъаш, гІаьххьача боарме мух а хьекхаш, бийсанна 15—20 градус, дийнахьа 25—30 градус йІовхал а йолаш ха отта тарлу.

Метеостанци.

Редактор Т. А. ТЕБОЕВ.

Доазол дехьара

Социализма мехкашка

СССР ХЬАЯЬ 50 ШУ ДИЗАРА СИЙНА

УЛАН-БАТОР. (АПН корр.). «Монгольски писателаша СССР-ах яздер» — ишта цІи йолаш хургда Советий Махка нахах — къахьегама турпалех, культурай Іилман деятелех лаьца МНР литератораша язьйча статьяй дувцарийн сборник, книжкана юкъагІоргья ишта коммунизм кьаьгча союзни автономни республикашта карагІдьнарех йола очеркаш а. Авторашта юкъе — цІи йоаза монгольски писателаши публицистеши Ч. Лодойдамба, Л. Ванган, Ч. Ойдов, С. Удвал, Ч. Чимид, С. Эрдэнэ. Сборник СССР хьаяь 50 шу дизара хетадь а Монгольски халкъе революце 50 шу дузаш хетатка арахийцача «Йошача хаоккэ діэнэра» дакъа морг я...

МНР печкаьалкхен книжни издательства ишта арахеца кийчду воза хьадаь эрсий советски прозаикий произведеней сборник а. Монгольски меттала перевод я аь, кхьаьст-кхьаьста изданеш а йолаш араюаргья украински, киргизски, казахски, бурятски авторий романаши повесташи.

«МАРЦАНА» ПОЧИН

БЕРЛИН. (АПН корр.). «Марцана» — Германски Демократически Республика столицерча машинашъеча завода — къахьегама коллектив социалистически яхье шийна доккхагІдола декхар тІаьйцад: 1972 шера планел совгІа 10 шлифовальни станок хьее. Цу берлински предприята продукцех онда дакъа Советски Союзе доагІа.

— Тхоай торонийн бокъонца ма барра мах бахьуп тІехьагІа, — яхаш дувц завода парторга Вольфганг Хеннинга, — социализм вена, советски доттагІашта планал совгІа тхоашка кхы тІа а продукци йоладургдилар. Тха специалистех дукхачер хьаьлагІа а дакъа йолцад Советски Союзе «Марцана» автоматаш вІашагІйоаккхача.

ДИЙНА ЛАБОРАТОРИ

ПРАГА. (АПН корр.). Мльнийнашка (Къулба - Малхбузехьара Словаки) 35 гектар діалацца ягІа шин тайпара Европе кхы цхьаьнха йоаца, массаза а сийна гІа теха угІача экзотически гаьний парк. Специалисташа укхаза хьаьккхаду дунен массе мІйнтара вначи гаьнийи хІотаргийн ши эзар гаргга тайпа.

Дендрари хьахиначи укх 80 шера цига мекхал ца хулаш хьалкхув атлассики ливански кедраш, 34 метр лакха йоккха секвойя, кьилбаседаамерикански дикк, нійс метр лакхача бамбука дукха тайпаш. Гаьнаш хьалкхаю дунен тІарча 120 мехка ботанически бошамашца хувцараш дара наькъаца хьадена ти діа а дуаш.

Дендрари лакта гаьне діадоагІаре новкъестал ду микроклимат хьаьнийтара. Цунах лотт Къулба-Малхбузен Словакерча хьалашка экзотически гаьнаш мах ца хулаш хьалкхора къайлинах цаІ. Іилмай гІулакхашка диллача лоархІама ва, парке ягараш къаст-къаста, чІоагІа лераш йола гаьнаш а йоацаш, біарча бошамаш хилар.

1953 шера денз Словакин Іилмай академи Іилмай лаборатори я парк. ХІана укхаза комплекски дендрологически институт юлпаш лотт. Цун болхлоша тохкаргья укхацІена биологически хьалаш лоттадара проблемаш, біаьрча фене гаьнаша еш йола эзалаш.

СЕРДАЛОИ ЗІАНАРИЙ НОВКЪОСТАЛЦА

БУДАПЕШТ. (АПН — «Будапресс»). Дика ка йоалаш опыташ ю кхачач промышленноста будапештски Іилма-тохкама института специалисташа ионизирующи сердалои зІанарий новкъосталца кхачен продукташ керда лоаттара. Цу методо йиш хулийтаргья дукхха продукташ сезон діаьлча а керда лоттае, соми баьцадараши дакъа сезон йІамкъе. Дина хІама карагІдьннад институте хоадеш, шибез, помераш керда лоаттара.

ЗАВОД — АВТОМАТ

СОФИЯ. (АПН — «Софияпресс»). ХьетІадоагІача шера Бургаса юкъе хьаьъе йолаергья пластмассаш химически хьоастийа хьадеш йола йоккха комбинат. Цига хьаергья ГДР санна, Болгари а СЭВ-а доазонаш чуъна лаьрхІа еракеца йолаергІйолаш йола полиэтилен, полипропилен, полиакрылнитриальни хьоасий. Ерригача производственни процессашта бокъонца автоматизаци а лерхІ. Царна управлени ергья центральни диспетчерски пункто.

ГІирсий проектай доккхагІдола дакъа «Нефтехим» яхача печкаьалкхен боахама объединене кийчдеогда. Оборудовани хьаергья Болгаро, СССР, кхьача социалистически махкий машинашъеча заводаша. 1975 шу чаккхедаккхаш кьалсь яхийла лаьрхІад комбинат.

САЛАЗАРА ЛЕРАГІА

Португальски прогрессивни историка, юриста Мариу Соареша статья араьяьккхай. «Нейшн» яхача американски журнала хІаьнарча Португалерча диктаторски режимах дувц, цу тІа.

КІезиг - дукха доац а яь из статья лу читателашта Керданчун Кембодозан Агенствас.

Салазар венначул тІехьагІа чурча политически вахара либерализаци ярга португальцаша дахьа дог дайра. Дукха кь йоацаш вовзаш волча юристен политически деятелен Франсиско де Са Карнейрос бакъдир мехка демократи юхаоттаяра Салазара метте эттача премьер-министрв Марселу Каэтанус цхьаккха хІама ца дар. ЧІоагІа цала а хеташ язьаьча «Республика» яхача цаІ мара доацача оппозиционни газета тІа араьяьккхача интервью тІа Са Карнейрос бехке йир Каэтану правительствон къамэи гІулакхий. Халкъа болам кхача доал дена парте лидераши бехке бир цар шоаш кхоачашъергья аьнна либеральнаие программа кхоачаш ца ярах. «Кхы дене я, сона хетачох, — аьлар цо, — сага кортамукъаьли бокъонаши ІаьІашъяра зеа реформаш яьиц цар. Африке Лиссабона беш бола тІом дІахо хьош ба, Іаьдало мохк бехкараш оал шоаш къаьста африканций йолча бокъонна тІехьабарех. Кхерамален керттера управлени (ГУБ) аьнна торжественно керда цІи тиллача ПИДЕ политически полице хьалха а санна къиза таІазараш ду диктаторски режима духьалбарашта. ГУБ агентий бокъо я саг лаца бокъо луш йола ордер а йоацаш мах лувца, шоашта мел эшача хана уж набахта боахкабе а. Лийца боахкерашта низаш ду лоткъам эцаш а набахтен камерашка а.

Къахьегама дунен халкъашта юкъерча организаце кхез барех балха законодательствана юкъе цхьадола хувцамаш даьза, хІаьзар португальски правительство. Бакъда дІаьздаца, мукъабенабац мукъа йола профсоюзаш хьее. «Мукъа йола» хоржамаш де мукъабелар духхьаля правительства тІахьожам лоаттабеча «Синдикаташта». Кхиметтел цу хоржамашка оппозици котьалара корзагІдаьккхар ІаьІдал, профсоюзий эггара хьинарегІа бола лидераш лувийтар.

«Религиозни кортамукъаьлех» долча керданча закона лаьхбир чурча гІулакхий министерствас кхьаза лоаттабеш бола тІахьожам. Колониальни тІемашта духьал бовла декал долча священникашта хьалха а санна къиза тІаккхув. Португале «Автономни районашкарча тІемах наха а хоаш харца хІама лаьрхІа Франсуа Хосе де Фелисидаде Алвес шийна тІадоагІачох ваьккхар. ТІема духьалара уйлаш йола вож священник «мохк бехкаб» аьнна бехке веш политически суда хьалхашка оттаьаьа. Из бехказа вир, бакъда хІаьта а мохк бита дІавахаеззача эттар из. Салазара, аь суд а йоацаш, итт шера чуволлаваь, хьалха Англе кхиазе доккхача гІулакха тІа хинна Франсуа Хоаким Пинто де Андраде дукха ха йоацаш суде а ваха, набахта чувалла пхи суд аь ва.

Португальски халкъ кхы тешал мехка исторе чуь керда зама діайолаяларех, «социальни дунен» печкаьалкхенах дувлачох. Режима духьал долча низаша диктатурана духьал тІа-тІа дукхагІа хьинар долашагІа гІулакхаш леладу. Болхлоией студенташей еш йола забастовкаш, казармашкен эпсарий учрежденешкен герзаца чухьелхаш хилар хІара денна хул хІамаш а хинна дІаэттад. Масала, дукха ха йоацаш патриоташа атока йир «Танкуш» яхача базана, массех самолет а йохаеш. Лиссабоне діадахача шера юкъе НАТО членаш долча мехкий министрий совета заседани йолча хана теледентра сотрудникаша забастовка кхайкийр деррагача дуненна хайра Португале йолча натовски помещенешка хиннача эккхамех а.

Каэтануй авторитарни режимага Малхбузени НАТО-я империалистически гІозарашкара кхоачача новкъостало Іалашду хІанз Салазара тІехьа вначун ІаьІдал. Къаьстта аьлча, дукха ха йоацаш аьча соглашенегІа португальски правительствага США экспортно-импортни банкагара кхоачаргда 435 миллион доллар. Хьанйеш йолча субсидеех Каэтануй йиш я мехкара оппозиционни низаш тераадара теттара йоккха репрессивни аппарат лоаттае.

Тамаш я цу гІулакхашта халкъа гоама йола режим мехка лоаттае мега. Нийсса цунна духьал дар хьахул: диктатура къизагІен шийх біубеннагІен ма хул кхерамегІа отт Португалера хьал. ХІанз бахача наха юкъе эггара дукхагІа тарлуш бола вах я йолаш йолча стронна духьарча къовсамхой мугІарашта юкъе ух.

Мариу СОАРЕШ
(АПН — «Нейшн»).

ТЕЛЕВИДЕНИ

27 июнь

9.30 — Передачай программа. 9.33 — Кердадараш. 9.45 — Вос бола телефиления. Дешархошта. Кхетам бола кулгаш. 10.15 — «Доъшо сахьат» яха художественни фильм. 11.30 — Пятилетка шоллагІа шу. Ясселенаш кароераю саго. Хьалхара передача. 12.00 — Симфоне мекка кийъ бар. Программан юкъе Вагнера произведенеш я. 13.00 — Шахматий школа. Цикла ходам беш йола передача. 14.00 — Кердадараш. 17.00 — Передачай программа. 17.05 — Дешархошта. «ТІехьенна дагалаттар» яха телевизиони фильм. 18.15 — Нохч-ГІалгІай чу гІолла Информацеонни программа (эрсий, гІалгІай меттала). 18.35 — Документальни фильм. 18.45 — «Хьажкіаш делларой ялье (нохчий меттала). 19.05 — Киножурнал. 19.15 — Ялат ший хиннахье ... вай (гІалгІай меттала). 19.20 — Дунен халкъашта юкъера обозрени (нохчий меттала). 19.40 — Шоана-бераш. 20.00 — Къонахь эфире... Оаха талантах ях... Информацеонни программа. 21.30 — Оаха таланташ ях. — ШоллагІа отделени. 23.10 — Спортивни дешами. 23.30 — Кердадараш. Передачай программа.

28 июнь

9.30 — Передачай программа. 9.33 — Кердадараш. 9.45 — ... «Пионераш мугІарех бовне». 10.15 — «Ялат тухи» яха художественни фильм. 11.40 — Пятилетка шоллагІа шу. Ясселенаш кароераю саго. 2-гІа передача. 12.10 — Вос бола телефиление. «Халкъа догами». 13.15 — «Тхо Тура» яха телевизиони документальни фильм. 13.45 — Къонаш эфире я. 14.15 — Кердадараш. 17.45 — Передачай программа. 17.45 — Нохч-ГІалгІай чу гІолла. Информацеонни программа (эрсий, нохчий меттала). 18.05 — Хьаман, реклама. 18.10 — Футбол. Ерригроссийски кагирхой яха. «Терек» (Грозный) — «Труд» (Каспийск). 2-гІа тайм. 18.50 — КПСС-а XXIV съезд ... 19.05 — Лаьтта леладараш. Сейле хийла яха программа. Концерт. 19.35 — «Нем...» яха художественни фильм. 21.00 — «...» Информацеонни программа. 21.30 — «Из тамашийна спорт» яха телевизиони фильм.

ХОАМ

26, 27, 28, 29, 30 июнен 1, 2 июлен чехословакин цирка артистий тІеххьара гастролеш хул.

Цирк діадоалалу 20 сахьат даьлча. Кассаш кьайийлла хул 9 даьлча денз 20 сахьат даллалца.

Шоаттадийнахь шозза хул цирк. Доалалу 16 сахьат даьлчи 20 сахьат даьлчи.

КІиранадийнахь кхозза хул цирк. Доалалу 12 сахьат, 16 сахьат, 20 сахьат даьлча.

ТІеххьара дахкарадолча цирка хьажара хьалхехье а билеташ доих.

РЕДАКЦЕ АДРЕС: г. Грозный-51, 364051, Ленина улица, 11 (3-гІа этаж). Телефонаш: редактора — 3-44-90; редактора зам. — 3-38-11; белхтохкама секретара — 3-34-38; партийни вахара, культурий отделий — 3-61-46; промышленноста отдела — 3-42-30; юртбоахама отдела — 3-42-28; кехатий отделий бухгалтери — 2-40-71.

«Грозненский рабочий» издательства типографи. Революци проспект 7/84.

АДРЕС РЕДАКЦИИ: г. Грозный-51 364051 ул. Ленина, 11 (3-й этаж). Телефоны: редактора — 3-44-90; зам. редактора — 3-38-11; ответственного секретаря — 3-34-38; отделов партийной жизни и культуры — 3-61-46; отдела промышленности — 3-42-30; отдела сельского хозяйства — 3-42-28; отдела писем и бухгалтерии 2-40-71.

Типография из-ва «Грозненский рабочий», проспект Революции 7/84.

СФ05138. Заказ № 4639.